

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inzeratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocencova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti. Ček. zavodila: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

vsak dan razen ponedeljka.
Narodna mesa mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

ZASEDANJE MALE ANTANTE NA BLEDU JE BILO VČERAJ ZAKLJUČENO

Izdana dva komunikeja potrjujeta, da tvori blejska konferenca važen doprinos
k pomirjenju podunavskega bazena

Namesto že predvčerajšnjim so bili že včeraj opoldne znani sklepi blejskega zasedanja stalnega sveta Male antante, ki so bili s tolikšno napetostjo pričakovani ne le v maloantantnih državah, temveč tudi v vsej ostali Evropi. Vzrok tako napetega pričakovanja je tičal v samem dnevnem redu konferen-
ce, ki je, kakor znano, glavni del svojih razprav posvetila vprašanju odnošajev maloantantnih držav do madžarske so-
sede. Na tem vprašanju niso bile intere-
sirane samo države Male antante, temveč tudi ostale evropske države, ki se zanimajo za razvoj dogodkov v sred-
nji Evropi, posredno pa še vse one, ki v današnji nasičeni evropski atmosferi pozdravljajo sleherno novo pobudo za omiljenje napetosti. Glede na sedanjí položaj v srednji Evropi je končno še posebnega pomena, da je pobuda za iz-
boljšanje odnošajev med srednjeevrop-
skimi državami prišla od njih samih, podobno kakor pred kratkim na Balka-
nu, ki je s sporazumom med Bolgarijo in Balkansko zvezo definitivno prešel med tako zvana mirna evropska pod-
ročja.

Ah lahko po blejskem zasedanju Male antante in njegovih sklepih, ki pomenijo podoben mirovniški poskus v srednji Evropi, pričakujemo isto? Okoliščine, v katerih je bil realiziran sporazum med Malo antanto in Ma-
džarsko, nakazujejo podoben razvoj, blejski sklepi Male antante ga tudi for-
malno potrjujejo. Ni samo navadna fra-
za, ako trdimo, da so bile blejske ugo-
tovitve stalnega sveta Male antante sprejete z zadovoljstvom in splošnim olajšanjem v vseh maloantantnih kro-
gih, vendar pa želimo takoj pristaviti, da odgovarja to zadovoljstvo samo real-
no utemeljenim pričakovanjem blejskih zaključkov. Pretirani optimizem in pre-
tirani pesimizem, v kolikor sta izhajala iz preoptimističnih pričakovanj rezul-
tata blejskega zasedanja, se morata vse-
kakor umakniti treznejši in realnejši presoji, kakršno so pokazali avtorji blejskih sklepov. Komunikeja, ki je bil včeraj izdan, se giblje prav v teh stvar-
nih mejah in ga smemo že zaradi tega smatrati za mojstrsko delo. Nič ni v njem, kar bi nasprotovalo duhu vsega dosedanjega sodelovanja med državami Male antante, pa vendar so v njem tudi ugotovitve, ki dajejo organizmu te zve-
ze neko novo obeležje in tudi neko novo dinamiko.

S tem, da je Mala antanta z vsem pogumom in vso odkritostjo, kakršno je lahko črpala samo v svoji miroljubnosti, zgrabila madžarski problem, ki je bil temelj njenega nastanka, s povsem real-
ne strani, kakor odgovarja poslednjim spremembam v vsem srednjeevropskem področju, je še enkrat pokazala svojo vi-
talnost in tako pred vsem svetom z močnim poudarkom naglasila potrebo svojega nadaljnjega obstoja. Gibčnost in prilagodljivost vsem novim situacijam, ki sta bili njena velika prednost že prej, sta na Bledu našli svoj izraz v najbolj kobiljem maloantantnem problemu, v problemu odnošajev z Madžarsko. S tem, da so se Jugoslavija, Češkoslova-
ška in Rumunija sporazumele prav gle-
de Madžarske v obsegu, kakor ga kaže včerajšnji komunike stalnega sveta Male antante, so jasno dale razumeti, da jim je v urejanju njihovih medna-
rodnih odnošajev skrb za ohranitev in utrditev miru poglavitna stvar. Samo tako lahko razumemo pripravljeno male antante, da se v spremenjenem srednjeevropskem položaju odprave svoji dosedanjí vlogi pasivnega garanta miru in se z likvidacijo madžarskega oborožitvenega vprašanja posveti aktiv-
nem delu za ucvrstitve miru in vsem njenem vplivnem območju, in to s po-
zitivnimi doprinosi za ustvarjanje no-
vih, časa in dogodkom primernih rav-
notežij.

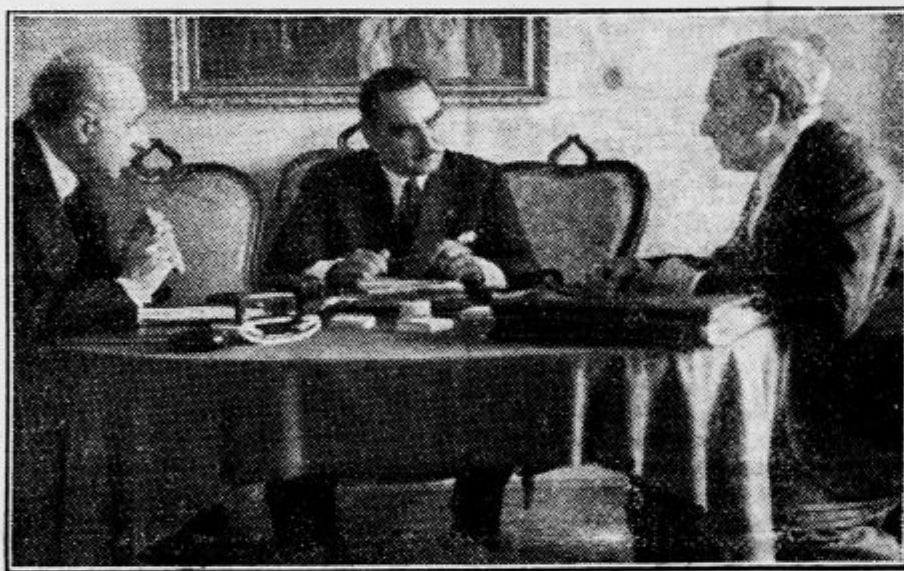
Blejski sklepi, ki so vsaj delno že pripomogli k razčiščenju srednjeevrop-
skega ozračja, ne dopuščajo v pogledu te nove funkcije Male antante v podu-
navskem bazenu nobenega dvoma. Para-
lela med funkcijo Balkanske zveze po solunskem sporazumu in funkcijo Male antante, ki je v prvem poglavju blejskega komunikeja izražena v privrže-
nosti in zvestobi zavezniških držav do politike miru in sprave, ni mogla najti boljšega izraza. Ta osnova je bila za vse tri države edino merilo tudi v njihovem stališču nasproti Madžarski, kakor osta-
ne slej ko prej edina temeljna smernica njihovih odnošajev do ženevske usta-
nove in njihovega stališča do vseh pe-
rečih evropskih vprašanj. Samo mirolju-
bni nagibi so končno vodili stalni svet Male antante v ugotovitvi četrtega poglavja zaključnega komunikeja, ki pozdravlja angleško pobudo v Ženevi v

dneh od 9. do 14. maja tega leta v vpra-
šanju likvidacije abesinskega problema. Po vsem tem smemo s polno upraviče-
nostjo reči, da je bilo pravkar zaklju-
čeno blejsko zasedanje stalnega sveta Male antante prežeto one pozitivne mi-
roljubnosti, ki hoče z dejanji potrditi svojo iskrenost. Kateri činitelj evropske politike bo mogel v svojih mednarodnih računih prezreti to krepko afirmacijo miroljubnih teženj treh držav, ki so so-
lidarne ne le v svoji pasivni vlogi stra-
žarjev srednjeevropskega miru, temveč dajejo povrh še same nove pobude za ublažitev napetosti, ki so se brez njih krivde pojavile v njihovem življenjskem prostoru?

Prav zaradi tega smo mnenja, da bo pripravljenost Male antante za popolni in definitivni sporazum z Madžarsko, ki je izražena v drugem poglavju blejskega komunikeja, našla potrebno raz-
umevanje tudi na drugi strani, pri Madžarski sami. Prvi korak na tej poti

je nedvomno že madžarski pristane-
k na recipročne izjave o nenapadanju, ki naj v medsebojnih odnošajih za vselej odpravijo silo v reševanju medsebojnih sporov, toda od Madžarske smejo dr-
žave Male antante po blejskem zaseda-
nju pričakovati še drugih dokazov nje-
ne dobre volje za vzpostavitev »odno-
šajev dobrega sosedstva«, ki so potrebni, ako naj bo sporazum v vsakem po-
gledu popoln. Mi samo želimo, da bi se nade, ki jih je sprožila konferenca Male antante na Bledu ob splošnem zani-
manju vse Evrope in v zadovoljstvo vseh miroljubnih činiteljev, čimprej uresni-
čile. Mala antanta bo potem stopila v zavest, da je v interesu evropskega po-
mirjenja opravila veliko delo, še bolj utrjena v drugo fazo svojega obstoja, v fazo aktivne pobornice za novo ravno-
težje sil v podunavskem bazenu, kakr-
šno odgovarja i novemu položaju v tem predelu Evrope i interesom resničnega miru.

Zaključna seja zunanjih ministrov Male antante na Bledu

Od leve proti desni: rumunski zunanji minister Nikolaï Comnen, predsednik naše vlade in zunanji minister dr. Stojadinović, češkoslovaški zunanji minister dr. Kamil Krofta

Bled, 23. avgusta. h. Ko se je snóči v poznih nočnih urah zvedelo, da je spo-
razum z Madžarsko v dveh načelnih vpra-
šanjih dosežen, je napetost v pričakovanju komunikeja o zasedanju stalnega sveta Male antante, ki je bil napovedan za danes dopoldne, močno popustila. Konture sporazuma z Madžarsko so bile v glavnih obrisih danes dopoldne znane že vsem kon-
ferenčnim krogom, v svojih današnjih iz-
dajah pa so jih nakazali samo oni listi, ki izhajajo pozno zjutraj in katerih redakcije imajo nočno delo. Zvedelo se je tudi, da glede ostalih točk dnevnega reda blejskega zasedanja Male antante ni pričakovati nobenih posebnih ugotovitev, ker je še bolj pomirjevalno vplivalo na opazovalce blejskih posvetovanj. Glede na težavnost po-
gajanj z Madžarsko, ki so se nadaljevala

tudi med samo konferenco, so se ugi-
banja sukala samo okoli stilizacije zadevne točke v komunikeju. Jasno pa je bilo že zju-
traj, da definitivni sporazum z Madžarsko še ni zaključen, ker je ureditev manjšin-
skega vprašanja, zlasti med Madžarsko in Češkoslovaško, prepuščena še nadaljnjim razgovorom med tema dvema državama. Posredoval bo predsednik Stalnega sveta MA g. dr. Stojadinović. V bistvu pa gre pri tem dokončnem sporazumu samo za nekatere tehnične podrobnosti njegovega teksta.

Komunike stalnega sveta Male antante je okoli poldne prečital v hallu hotela »Toplice« predsednik jugoslovenske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadi-
nović kot letošnji predsednik Male antante. Komunike se glasi:

Besedilo komunikeja

Stalni svet Male antante se je sestel na rednem zasedanju na Bledu v dneh 21. in 22. avgusta 1938 pod predsedstvom g. dr. Milana Stojadinovića, predsednika ju-
goslovenske vlade in zunanjega ministra kraljevine Jugoslavije, ki bo od tega zasedanja dalje in za tekoče leto predsednik stalnega sveta. Češkoslovaška je bila zastopana po g. dr. Kamilu Krofti, zuna-
njem ministru, Rumunija pa po Nikolaïju Comnenu, njenem zunanjem ministru.

Splošni položaj in solunski sporazum

1. Ministri so podrobno proučili splošni položaj in vsa vprašanja zunanje politike, ki se še posebej tičejo držav Male antante. Pri tej proučitvi so z zadovoljstvom ugotovili obstoj nekaterih ugodnih pojavov in so izrazili nado, da bodo še naprej po-
speševani in ojačeni s potrpežljivim in stalnim naporom vseh zainteresiranih dr-
žav. Obenem so podčrtali globoko privrže-
nost držav Male antante k politiki miru in sprave ter so izrazili svojo odločno vo-
ljo, da hočejo ostati zvesti tej politiki.

Stalni svet, ki je prepričan pristaš mi-
roljubnih metod, čestita Balkanski zvezi in Bolgariji zaradi posrečene zaključitve solunskega sporazuma, s katerim so te države ne le potrdile novo dobo sloge, kon-
solidacije in napredka na Balkanu, temveč so obenem doprinesle najdragocenejši do-
prinos k skupnemu delu za splošni mir.

Pogajanja z Madžarsko se bodo nadaljevala

2. Stalni svet je z zadovoljstvom ugo-
tovil, da je bilo mogoče v pogajanjih, ki so se že leto dni vodila z Madžarsko, doseči sporazume, ki pomenijo medsebojno od-
poved sleherni uporabi sile med Madžar-
sko in državami Male antante ter prizna-
nje enakopravnosti Madžarske v oborože-
vanju.

Ker niso bila doslej še rešena v teku razgovorov nekatera druga vprašanja, da bi bil možen razvoj odnošajev dobrega so-
sedstva med Madžarsko in tremi državami Male antante, objava teh sporazumov še

ni bila mogoča, vendar pa so se države Male antante in Madžarska sporazumele, da bo istočasno na Bledu po stalnem svetu Male antante in v Budimpešti po madžar-
ski vladi objavljen enako se glaseči komu-
nike, ki ugotavlja sedanje stanje medse-
bojnih pogajanj.

Ko si Stalni svet čestita k važnim že doseženim rezultatom, izraža obenem že-
ljo, da tudi popoln sporazum ne bo mogel izostati, upoštevajoč duha medsebojnega razumevanja, ki računa ne le z interesi v po-
štev prihajajočih držav, temveč tudi onih v vsem podunavskem bazenu.

Za sodelovanje z Društvom narodov

3. Stalni svet se v polni meri zaveda, da ne more Društvo narodov v svojem seda-
njem položaju povsem odgovarjati nalo-
gam, ki so mu bile zaupane od avtorjev pakta. Vendar pa so države Male antante soglasne v svoji želji, da sodelujejo z že-
nevske ustanove in da ji v okviru obstoje-
čih možnosti nudijo svojo pomoč.

Ker bo mandat Rumunije kot članice sveta Društva narodov iztekel v septembru tega leta, bo naloge zastopanja Male an-
tante v svetu DN po že določenem redu prevzela Jugoslavija.

Glede raznih vprašanj, ki so postavljena na dnevni red bližnjega zasedanja skupščine DN, so trije ministri sklenili, da bodo delegacije njihovih držav, kakor doslej, tudi v bodoče vzdrževale stalne in direktne medsebojne stike, da se sporazu-
mejo v vsakem trenutku glede skupnega stališča.

4. Stalni svet z zadovoljstvom ugotavlja, da je razprava na zadnjem zasedanju DN v Ženevi od 9. do 14. maja 1938 v vpra-
šanju o posledicah sedanjega položaja v Abe-
sinji, ki ga je sprožila britanska vlada, potekla tako, da je bila mogoča splošna rešitev problema, ki je bil eden izmed vzrokov obstoječega neugodja v Evropi. Navedena rešitev more samo močno pri-
spevati k delu sprave in pomirjenja, ki predstavlja eno izmed najbolj nujnih po-
treb in ki so jo države Male antante vselej najbolj zvesto zastopale.

Stalni svet Male antante se pridružuje izjavam, ki jih je zastopnik Rumunije po-
dal v teku navedene razprave, poudarja-
joč, da je v tej razpravi od držav Male an-
tante zastopana politika v celoti odobrena od stalnega sveta Male antante.

Dunavsko vprašanje

5. Stalni svet je v glavnih obrisih pro-
učil tudi vprašanje Dunava. Sklenil je, da se bodo tehnični strokovnjaki treh vlad v kratkem sestali v Beogradu, da prouče to vprašanje v vseh njegovih podrobnostih, sledeč pri tem želji stalnega sveta, da bi prišlo do skupnega sporazuma glede reši-
tev, ki bi mogle še v naprej dopuščati so-
delovanje z zainteresiranimi državami.

6. Stalni svet še enkrat poudarja važ-
nost dela gospodarskega sveta Male an-
tante, ki je namenjen poglobljenemu raz-
voju trgovskih odnošajev med državami Male antante. Vse tri vlade se v polni meri zavedajo potrebe največjega povečanja tr-
govskih izmenjav med tremi državami. V ta namen bodo podprle sleherni ukrep, ki jim bo predložen.

Prihodnje zasedanje v septembru v Ženevi

7. Prihodnje zasedanje stalnega sveta Male antante bo v septembru v Ženevi ob priliki 19. zasedanja skupščine Društva narodov.

Po prečitavanju komunikeja se je v svojem imenu in v imenu češkoslovaškega zuna-
njega ministra dr. Kamila Krofta rumun-
ski zunanji minister Petrescu Comnen za-
hvalil jugoslovenskemu ministrskemu pre-
sedniku in zunanjemu ministru dr. Milanu Stojadinoviću, kakor tudi vsem ostalim konferenčnim sodelavcem, in še posebej

Predhodni sporazum z Madžarsko

Skupni komunike stalnega sveta Male antante in madžarske vlade

Nocoj ob 18. je bil na Bledu in hkratu v Budimpešti objavljen naslednji skupni komunike stalnega sveta Male antante in madžarske vlade o sporazumu med nji-
ma:

Pogajanja, ki so se pričela lani med Ma-
džarsko na eni, ter Rumunijo, Jugoslavijo in Češkoslovaško na drugi strani, so bila osnovana na skupni želji, da se odstranijo elementi, ki so po svoji naravi morali ome-
gati razvoj dobrih sosedstvenih odno-
šajev med Madžarsko in temi tremi dr-
žavami. Ta pogajanja so omogočila, da so se dosegi preliminarne sporazumi, ki pre-
stavljajo s strani omenjenih treh držav pri-
znanje madžarske enakopravnosti v oboro-
ževanju in recipročno odpravo uporablja-

nja sile za ureditev vseh vprašanj med Ma-
džarsko in temi državami.

Za časa pogajanj, ki so se vršila pred ostvaritvijo teh sporazumov, so se vsestran-
sko in blagohotno proučila vsa vprašanja, katerih ureditev bi mogla povoljno vpliva-
ti na odnose med podunavskimi državami. Vpoveč so bile vzete deklaracije, s katerimi bi se določilo stališče zgoraj ome-
njenih držav glede na ta vprašanja, toda te deklaracije se niso mogle še formulirati v svoji definitivni obliki.

Nadejati se je, da bodo pogajanja o teh vprašanjih, ko bodo te težave premagane, uspešno dovedena do zaključka in da bodo doseženi sporazumi ter deklaracije istočasno objavljene.

Prvi odmevi v inozemstvu

V Pragi

Praga, 23. avgusta. h. Nocojšnji praški listi objavljajo na uvodnem mestu komunike blejske konference Male antante in izra-
žajo svoje zadovoljstvo nad doseženim uspehom. Oficiozna »Prager Presse« objav-
lja uvodnik pod naslovom »Uspeh na Ble-
du«, v katerem govori o odnošajih med Madžarsko in državami Male antante in pravi dalje: Dobra volja in odkritosrčna politika miru je našla v blejskih sklepih svojo novo potrditev. Ta element politike Male antante, ki je ostal neizpremenjen od vsega početka njenega obstoja in bo veljal tudi nadalje, je mogoč posebej naglasiti z vso upravičenostjo ministrski predsednik dr. Stojadinović v svoji zdravici. To poli-
tiko bo mogoč bodoči zastopnik Male an-
tante zastopati tudi v svetu Društva nar-
odov ob popolnem soglasju vseh treh dr-
žav. Balkanska zveza in Mala antanta sta instrument miru ter organizacija, ki nikdar ne posegata v tuje stvari, ki ne napadata no-
bene sklenjene pogodbe. Kakor je bila s solunsko pogodbo ustvarjena čvrsta osnova za dobro sosedstvo in plodno sodelovanje med Balkansko zvezo in Bolgarijo, tako lahko tudi Bled postane izhodišče boljše-
ga sožitja in plodnega sodelovanja med Malo antanto in Madžarsko. Dobra volja Male antante je bila na konferenci na Bledu le še okrepjena.

V Parizu

Pariz, 23. avg. h. »Temps« posveča blejski konferenci uvodnik, v čemer na-
glašja, da v času, ko je bil članek napisan, še ni znano točno besedilo blejskega ko-
munikeja, pač pa glavni sklepi blejske konference. V članku se poudarja zgodo-
vinski pomen Male antante, pri čemer naglašja piseec, da je Mala antanta orga-
nizacija miru, ki se je prav posebno iz-
kazala za konsolidacijo evropskega reda. Govorec o delu blejske konference, nagla-
ša piseec, da je začela Mala antanta na-
pram Madžarski voditi enako politiko sprave in zblizanja, kakor jo prakticira Balkanska zveza napram Bolgariji. K temu morajo vsi prijatelji miru Mali antan-

ti le čestitati. Madžarska vlada je v na-
čelu odobrila blejsko formulo, pri čemer pripisuje posebno važnost načelu enako-
pravnosti v oboroževanju. Razen tega zahteva Madžarska garancije za zaščito madžarskih narodnih manjšin v državah Male antante. Madžarska se je morala v sedanjih okoliščinah odpovedati reviziji teritorialnih doboh trianonske mirovne pogodbe in se zato tembolj zanimati za usodo svojih narodnih manjšin. Zaščitni ukrepi, ki jih je izdala Rumunija so bili v Budimpešti sprejeti ugodno. Zatrjuje se pa, da stavlja Madžarska v tem po-
gledu drugačne zahteve Češkoslovaški, ka-
kor pa Jugoslaviji in Rumuniji. V tem se vidi gotova skladnost madžarske in nem-
ške politike. Za protislužno se je Madžar-
ska obvezala skleniti z državami Male antante nenapadalni pakt, ki bo velikega pomen za mir in varnost v Podunavju.

V Londonu

London, 23. avgusta. h. Kakor se dozna-
va, bo ministrski predsednik Chamberlain do jutri ostal v Londonu, nato bo zopet odšel na oddih, ki pa ga bo preživel v neposredni bližini Londona, tako da bo v stalnih stikih z vlado. Danes je ves dopol-
dne konferiral z zunanjim ministrom Halifaxom, s katerim sta proučila splošni ev-
ropski položaj, ki ga presojajo v uradnih krogih zelo resno. Posebno pozornost sta pri tem posvečala položaju v Srednji Ev-
ropi, zlasti pa blejski konferenci Male an-
tante. Angleška vlada pozdravlja ureditev odnošajev med Malo antanto in Madžar-
sko in želi, da bi prišlo do čim tesnejšega političnega, zlasti pa gospodarskega so-
delovanja, pri čemer lahko računajo vse te države na izdatno podporo Anglije.

Horthy v Nemčiji

Berlin, 23. avgusta. w. Madžarski re-
gent Horthy je danes v spremstvu kance-
larja Hitlerja obiskal otok Helgoland. Prebivalstvo je visokim gostom priredilo navdušen sprejem.

Franciji groze zopet socialni nemiri

Daladierovi gospodarski in socialni načrti so naleteli pri socialistih in komunistih na silen odpor

Pariz, 23. avgusta. br. Nagla rešitev delne vladne krize, ki je nastala z odstopom ministra za javna dela Frossarda in ministra za delo Ramediera, je bila v politični javnosti sprejeta zelo udobno. Oba nova ministra de Monzie in Pometet sta že prevzela svoje resore. Jutri bo seja ministrskega sveta, na kateri se bosta približje seznanila z delom vlade. Pri tej priliki bo ministrski predsednik Daladier tudi že predložil ukrepe, ki jih smatra potrebne za izvedbo svojega programa za pospeševanje gospodarstva in ozdravljenje državnih financ.

Vse pa kaže, da čaka Daladier še težavna naloga. Računati mora z odporom socialističnih demokratov in komunistov, ki so zelo nezadovoljni z njegovim nedeljskim govorom in odločno protestirajo proti ukinitvi 40urnega delovnega tedna. Tudi se ne strinjajo s tem, da bi se nadure plačevale samo z 100dostojnim povzkom. Splošna sindikalna zveza je sklicala danes sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da se bodo sindikalne organizacije uprle tem nameram vlade.

Komunisti smatrajo, da je zopet prišel njihov čas in da bodo mogli z izkoriščanjem nehujskih delavskih množic zopet izvesti notranje socialne nemire. Zavezajo se tudi za to, da bi se osnovala skupna socialistično-komunistična fronta, ker smatrajo, da je Daladier z nedeljskim govorom in z rekonstrukcijo vlade definitivno pokopal ljudsko fronto. Socialistom zavezništvo komunistov ni preveč na diši. Za pelek je sklicana seja vodstva socialno-demokratske stranke, na kateri bodo razpravljali o položaju in sklepanju o nadaljnji taktiki stranke.

V vladnih krogih odtravajo energično nesop Daladiera, ki je takoj zatri odpor v vladi in napovedujejo, da bo Daladier energično nastopil proti vsem, ki bi skušali rušiti socialni mir in red. To je pokazal tudi že s tem, da je poslal v marsejske pristanišče, kjer stavkajo luški delavci, vojaštvo, da natočarja in iztovarja ladje, tako da je stavka izgubila ves svoj pomen. Pred

jesenskimi sestankom parlamenta upa Daladier s pomočjo zaslikih urediti vse zadeve tako daleč, da se mu ni bati parlamentarne opozicije.

Levičarski tisk že sedaj govori o veliki parlamentarni akciji proti Daladieru, čigar vladi prerokuje življenje samo še do jesenskega sestanka parlamenta. Po njihovem računju se bo dotlejo notranjopolitična napetost, podžgana z odporom proti sedanjim španski politiki, tako stopnjevala, da bo moral Daladier odstopiti.

Pripravljajo se protestne stavke

Pariz, 23. avg. o. Kakor zatrjujejo dobro poučeni krogi, je upravljal odbor splošne sindikalne zveze na svojem današnjem sestanku sklenil, pripraviti za nedeljo velika delavska protestna zborovanja proti Daladierovi nameri, da se ukinejo določbe o 40-urnem delovnem tednu in o drugih najnovejših socialnih pridobitvah francoskega delavstva. Če bi ti shodi ne zalegli, bodo pričetkom prihodnjega tedna proglasili 24-urno splošno protestno stavko.

Notranja politika zopet v ospredju

Pariz, 23. avg. h. Pregled pariških jutranjih listov kaže, da je notranja politika od večerja zopet v ospredju. Bliznji dnevi bodo pokazali, ali je to morda samo prehodni pojav. Protestne resolucije proti spremembi socialno-političnega kurza vlade se vedno bolj množijo. Glavno opozicijo proti Daladieru in njegovi politiki taktiki ne vodijo komunisti, marveč socialni demokrati, zdi pa se, da večeršnje spremembe v vladi ne bodo imele večjih političnih posledic. Protesti levičarskih organizacij ne morejo omajati stališča vlade. Za četrtlet je sklicana seja vrhovnega vodstva ljudske fronte, na kateri bodo razpravljali o položaju, vendar pa ni pričakovati, da bi zaradi tega nastale kake spremembe.

Nevtralnostni odbor v vedno hujski stiski

Italija zahteva, da se prizna Francu pravica vojujoče se stranke, Anglija išče novega izhoda iz krize

Rim, 23. avgusta. o. Italijanska vlada si je rezervirala pravico, da po svojem zastopniku predloži nevtralnostnemu odboru v Londonu dokazno gradivo o francoski intervenciji v Španiji. Po zatirjanju italijanskih listov namerava Italija podrobno dokazati, kako Francija in Rusija se zmerom podpirata španske republikance, tako da je treba njima pripisati odgovornost za nadaljevanje španske državljanske vojne. Francoske pritožbe zaradi italijanske intervencije so po teh informacijah neutemeljene. Italijanske pošiljke orožja in ostalih vojni potrebščin v nacionalistično Španijo je treba smatrati zgolj za reakcijo na francoske pošiljke za republikansko Španijo.

V ostalem so se italijanski listi danes postavili povsem na stran generala Francisa glede na načrt nevtralnostnega odbora o izolaciji španske državljanske vojne. Splošno naglašajo, da je treba vladi v Burgosu v prvi vrsti priznati vojaške pravice, nakar bi se šele lahko izvedle določbe londonskega sporazuma.

London, 23. avg. o. Francov odgovor na angleško noto glede sporazuma nevtralnosti, neza odbora o izolaciji španske državljanske vojne je izrazil v angleških političnih krogih veliko ogorčenje. Nevtralnostni odbor se je znašel pred novimi težavami, ki jih bo pa treba vendarle v najkrajšem času premostiti, če naj vsi načrti za likvidacijo državljanske vojne v Španiji definitivno ne propadejo.

Lord Plymouth je imel danes dopoldne več razgovorov z zastopniki Nemčije, Italije, Francije in Rusije v nevtralnostnem odboru. Skušal je zvesti za stališče, ki ga zavzemajo omenjene štiri države glede na Francovo noto. Šele, ko bo mogoče po diplomatski poti doseči skladnost teh stališč,

bo sklican nevtralnostni odbor, da izreče svojo odločno besedo proti Francovemu odporu.

Zvedelo se je, da so zastopniki nekaterih držav, ki so vključene v nevtralnostni odbor, Plymouthu svetovali, naj se vobče opustijo sedanjim načrti za izolacijo državljanske vojne v Španiji. Anglija bo te nasvete nedvomno z vso odločnostjo odklonila, ker bi pomenila njih opustitev popoln neuspeh vse politike nevmešavanja, ki že dobri dve leti skuša omejiti in nato likvidirati klanje v Španiji.

Berlin zadovoljen s Francovim odgovorom

Berlin, 23. avgusta. AA. Nemški listi posvečajo zelo tople komentarje odgovoru generala Francisa na angleški predlog o umiku pristojilcev iz Španije. »Berliner Börsenzeitung« pravi med drugim, da je šel državni poglavar nacionalistične Španije v svojem odgovoru do skrajne meje popustljivosti. »Völkischer Beobachter« pravi, da je Francov odgovor dejansko pomembna usluga evropskemu miru, kajti ta nota izraža vso dobro voljo nacionalistične Španije.

Ruska demarša v Londonu

London, 23. avgusta. w. Ruski poslanik Majski je danes izvršil demaršo v angleškem zunanjem ministrstvu ter obvestil vlado, da je Rusija odločno proti temu, da bi se generalu Francu pred popolnim umikom tujih pristojilcev priznala pravica vojskovanja se stranke. Slični korak je napravil tudi zastopnik španske republikanske vlade.

najdejo nova pota in sredstva, ki naj dovedejo do istega cilja, to je do nevtralizacije in likvidacije španske državljanske vojne.

Možna reakcija v Franciji

Posebno pozornost posvečajo v zvezi s tem položajem v Franciji, kjer je opažati vedno hujski pritisk na vlado z zahtevo, naj se zopet francosko-španske meje zopet ukine in dovoli svobodno izvoz orožja in drugih vojni potrebščin v republikansko Španijo. V Londonu se boje, da bo odgovor generala Francisa, ki je prikrita sabotaža politike nevmešavanja, izrazil še hujsko reakcijo.

Razen tega vzbuja pozornost dejstvo, da skuša general Franco v svojem odgovoru povezati špansko vprašanje ne samo s splošnim mednarodnim položajem, nego še prav posebno z italijansko-angleškimi odnosi. Da vlada tudi v Rimu to razmišlja, je potrdil nedavni sestanek grofa Ciana z angleškim odpravnikom poslov.

Anglija ne veruje v zmago generala Francisa

London, 23. avgusta. br. Dosedanji angleški poslanik v Barceloni Leshe je premeščen za poslanika v Guatemalo. Za novega poslanika v Barceloni je imenovan dosedanji strokovnjak zunanjega ministrstva za Društvo narodov Stefenson, ki bo te dni nastopil svoje novo službeno mesto. Londonski listi vidijo v tej spremembi dokaz, da angleška vlada ne veruje v zmago generala Francisa.

Beleške

Jugoslavija v Ženevi

»Vreme« objavlja v zvezi z blejsko konferenco Male antante med drugim tudi informacijo, da so razpravljali zunanji ministri treh zaveznških držav o vprašanju zasedbe mesta članice v Svetu Društva narodov, ki pripada po turnusu letošnje leto Jugoslaviji. »Vreme« poroča, da bo Jugoslavijo zastopal na letošnjem zasedanju najbrže kot stalni delegat dr. Ivo Sučić. Zaradi tega so netočne vesti nekih inozemskih listov, da bo predsednik jugoslovanske vlade dr. Milan Stojadinović osebno prisostvoval zasedanju plenuma Društva narodov in da bo kot predsednik Male antante kandidiral za predsednika Društva narodov. Znano je namreč, da g. dr. Stojadinović še ni prisostvoval ob nobeni priliki ženevskim zasedanjem in ne bo v tem pogledu nobene izjeme tudi na letošnjem zasedanju...

Dosedaj so zastopstvo Male antante v Svetu Društva narodov izvrševali dotični zunanji ministri sami: Beneš, Marinković, Titulescu, Antonescu, Krofta, poleg prvih državnikov Anglije, Francije in ostalih članic Sveta odn. Društva narodov.

Nervoznost odličnika iz Kopitarjeve ulice

V neki beleški je nedavno »Jutro« opozorilo na posebne francoske in klerikalne akcije, ki se ob notorično znani podpori poskušavajo na Hrvaškem. Pri tem je opozorilo tudi na stališče sarajevskega nadškofa dr. Šariča, ki je, kakor znano, oster nasprotnik vsakega posebnega katoliškega gibanja, ki bi bilo naperjeno proti dr. Mačku. Ugotovilo je, da nesporna avtoriteta dr. Šariča med hrvaškimi škofi predstavlja nepremostljivo zapreko za izvedbo posebne hrvaške katoliške politične organizacije. Vse to so v političnih krogih znane stvari, ki smo jih zabeležili po novinarski dolžnosti.

Gotova gospoda pa je v zadnjem času silno nervozna. Neprestano se boji za mesta, o katerih misli, da so za njo rezervirana. Tako se je eden od njih oglasil v »Samoupravici«, kjer ogorčeno očita dr. Kramerju, da brani dr. Mačka in nadškofa dr. Šariča. Izraža tudi svoje upanje, da bosta ta dva gospoda dr. Kramerjeve usluge odločno odbila. Intelektu in maniram tega gospoda odgovarja tudi ves ton »Samouprave«, ki pridenja takole: »Potem, ko je pešiča Slovencev JNS okoli »Jutra« vržena iz dnevnice politike, ker številno nič ne pomeni, zabada sedaj svoj nos na desno in na levo in izmišlja stvari, ki jih nihče ne vidi.« Nato označuje pisec našo beleško o raznih akcijah na Hrvaškem kot novo kleveto ter zatrjuje, da so to le prividi gospoda Kramerja v sezoni izvoza grozdja. Odlični sodnik »Samouprave« pravi, da ima dr. Kramer od strahu velike oči, v ostalem se je pa vedno odlikoval s tem, da vidi to, kar nihče drugi iz treh držav ne vidi. Toda kaj hočete, piše resignirano naš kranjski odličnik, pri gospodu Kramerju je vse mogoče, ker njegovi saltomortali so že prisilovitni...

Mi bi radi povedali, kje žuli čevlji častivrednega sodnika »Samouprave« in zakaj on teh pripomb ni napisal na domačih ljubljanskih straneh. Mi se pa danes zadovoljujemo samo z opozorilom na to notico, namenjenim predvsem gospodi iz Kopitarjeve ulice, ki »Samoupravo« redko kdaj čita in se še manj po njej ravna.

»Hrvaški narodni pokret«

Zagrebske »Novosti« objavljajo informacije o nameravani akciji zagrebskega odvetnika dr. Mirka Košutića, ki misli z nekim svojimi prijatelji osnovati novi »hrvaški narodni pokret«. O tej nameri smo poročali že tudi mi in opozorili našo javnost, da polagajo posebno veliko važnost na dr. Košutićevo akcijo tisti beograjski krogi, ki so hudo razočarani, ker se jim tekom treh let ni posrečilo sporazumeti se z dr. Mačkom ter ga odtrgati od njegovih prijateljev v krogu beograjske združene opozicije. »Novosti« pravijo, da je iskati glavni vzrok za akcijo dr. Košutića v želji, aktivizirati hrvaško politiko. »To še ne pomeni vstopa v vlado. Hrvatski narod ne vidi v samih pogajanjih in razgovorih z ljudmi preko Drine že neko politično akcijo. Vse bolj pa se kaže potreba zavzeti gotovo stališče do raznih perečih vprašanj. Hrvatski narod je treba izpeljati iz sedanjega stanja. Hrvatski narod občuti potrebo, da se predhodno izvedejo tiste pravice, ki mu po obstoječih zakonih že pripadajo.«

Dalje poročajo »Novosti«, da bo dr. Košutić izdal prve dni oktobra deklaracijo novega »hrvaškega pokreta« in pričel izdajati tudi svoj list. Proglas bo precej obsežen. Stal bo na stališču širokih samouprav za banovine in širokim delokrogom za bane. Zastopal bo mišljenje, da morajo sodelovati pri reševanju vsi hrvaški stanov in ne samo kmetski, kakor je želja sedaj merodajnih hrvaških voditeljev.

Končno pravijo »Novosti«, da bo ves pokret finansiral posebna zadruga, ki bo ustanovljena že prihodnje dni.

S kom pojdejo krščanski socialisti

V »Krščanski pravici« branijo krščanski socialisti svoje naziranje, da morajo ostati krščanske socialne strokovne organizacije izven okvira strankarske organizacije. Uvodoma pravijo, da slede samo mislim in navodilom svojega ustanovitelja in ideologa, pokojnega dr. Janeza Ev. Kreka. Ze takrat so se pojavljali ljudje, ki so hoteli podrediti strokovne organizacije Jugoslovanske strokovne zveze strankarskemu vodstvu. Dr. Krek pa je vse take poskuse odločno odbijal ter jih že v kati preprečeval. Takrat je bila tedanja SLS res upravičena govoriti v imenu slovenskega ljudstva. Toda ta politična skupnost slovenskega ljudstva je zadnje čase postala le še prizidek širše zajednice, kjer ne moremo govoriti ne o katolištvu, še manj pa o kakšni avtonomnosti za delavsko gibanje. Konservativno centralistično načelo je v prizidku in glavni stavbi našlo novo oživetje in samo prisililo delavstvo, da se je umaknilo na nevtralna tla. »Slovenec« njegova avtoritarna misel ne dovoli, da bi priznal delavstvu kot stanu pravico avtonomnega gibanja brez varuhov in od Boga danih vodnikov. V času, ko »Slovenec« visoko dviga miselnost totalitarnosti in avtoritete, za njegovimi vrati ni mesta za delavstvo, ki je vrh tega še mednarodno organizirano. Za njegovimi vrati je mesto samo za delavstvo, ki se je prilagodilo načelu totalitarnosti.

Elektrifikacija Bele Krajine zagotovljena

Karlovac, 23. avg. o. Med mestno električno centralo in KDE je bila danes sklenjena pogodba o elektrifikaciji Črnomlja in okolice. Elektrifikacija bodo Kranjske deželne elektrarne izvršile v vseh krajih od metliške postaje dalje proti Karlovcu, tok za te kraje pa bo dobavljala karlovaška elektrarna. Ze prihodnje dni bodo pripravili traso za električni vod od Me-

tlike proti Črnomlju. Vsa ostala pripravljala dela so bila med tem že dovršena, tako da bo elektrifikacija izvršena v prav kratkem roku. Po elektrifikaciji Črnomlja in okolice se bo vzpostavila tudi prva neposredna zveza med električnimi centralami dravske in savske banovine ter tako omogočilo njihovo medsebojno sodelovanje.

Iz Prage nič novega

Runciman zopet pri prezidentu republike dr. Benešu Z delom se bo pričelo v najkrajšem času

Praga, 23. avgusta. h. Danes dopoldne je bil lord Runciman sprejet v daljši avdijenci pri prezidentu republike dr. Benešu. Popoldne se je Runcimanova misija sestala z odborom šestorice h konferenci, na kateri so nadaljevali že pretekli teden pričeta posvetovalna o češkoslovaški ustavi.

Pariz, 23. avgusta. h. Francoski listi že dva dni ne poročajo nič novega iz Prage. Le današnji »Pariz Midi« poroča, da je lord Runciman končal prvi del svoje misije. Pri svojem zadnjem tedenskem odhodu ni imel nikakih političnih razgovorov ter dela sedaj na zaključni redakciji svojega poročila, ki bi lahko imel naslov: Kako jaz razumem sudetsko-nemško vprašanje. Kakor se že iz tega vidi, bo to poročilo vsebovalo le Runcimanova opazovanja ter ne bo stavil v njem nikakih kon-

kretnih predlogov za ureditev sudetsko-nemškega problema, iz njegove okolice zatrujejo, da čaka lord Runciman sedaj, ko so mu znane zahteve Henleina, na kongres nemške narodno-socialistične stranke v Nürnbergu in na to, kaj bo zahteval Hitler.

London, 23. avgusta. h. »Manchester Guardian« se v daljšem članku bavi z vprašanjem narodnih manjšin v Češkoslovaški in opozarja na to, da izkoriščajo nekatere države manjšinska vprašanja za svojo zunanjo politiko. Obstoj narodnih manjšin v Češkoslovaški sam po sebi ni še nikak problem, ker se te manjšine ne preganjajo in ne zatirajo. Problem je nastal le zaradi tega, ker so gotove države napravile iz tega sredstvo svoje politike, s katero hočejo doseči razkroj Češkoslovaške.

Beograd na rojstni dan kralja Petra II.

Beograd, 23. avg. e. Na občini je bila snovi druga konferenca zastopnikov mesta, vojske, mornarice, letalstva, ministrstva za javna dela in promet ter večjega števila nacionalnih, kulturnih in gospodarskih organizacij ter ustanov, na kateri so podrobno razpravljali o organizaciji in programu proslave ob priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Program proslave bo obsegal dva dni, 5. in 6. septembra, ter bodo pri njej sodelovali vsi sloji beograjskega prebivalstva.

Vojvoda Kentski v Splitu

Split, 23. avg. o. Davi sta se pripeljala z izletniško ladjo »Zagreb« iz Dubrovnika v Split Kentski vojvoda in vojvodinja. Ze navsezgodaj sta si ogledala mesto. Ob 9. sta se pripeljala na železniško postajo, kamor je trenutek kasneje prispel dvorni vlak z Nj. Vis. knezino Olgo, njeno materjo knezino Jeleno in s kneževicema Aleksandrom in Nikolo. Na peronu so se že nekaj časa prej zbrali zastopniki vojaških in civilnih oblasti ter članice splitskih nacionalnih udruženj. Splitske narodne žene so visokim gostom izročile več šopkov cvetlic. Pred postajo se je med tem zbrala velika množica ljudstva, ki je visokim gostom priredila ovacije. S pomola v Splitu so se z motornim kolnom odpeljali do jahte »Tiber«, ki je bila vsidrana sredi luke. Ob 10. dopoldne so z jahto odpluli proti Cavtatu, kamor so prispeli nocoj ob 20.

Audience

pri knezu namestniku

Beograd, 23. avgusta. Nj. Visočanstvo knez namestnik Pavle je sprejel v avdijenci patriarha Gavrilu, karlovskega episkopa Savo in episkopa ohridsko-bitolskega Platona.

Rumunska odlikovanja

Beograd, 23. avg. AA. Rumunski kralj Karol je odlikoval z redom rumunske zvezde prve stopnje ministra za telesno vzgojo naroda dr. Miletića, a pravnega referenta ministrstva za telesno vzgojo Teodorja Vojinovića z redom rumunske zvezde III. stopnje.

tarnosti in avtoritete. S podporo krščanske socialne delavstva bi mogel računati le oni, ki bo brezpogojno spoštoval načelo demokracije in avtonomnost delavskih gibanj.

Dr. Maček v Jastrebarskem

V nedeljo je bila v Jastrebarskem sreska skupščina HSS, katere se je udeležil tudi dr. Maček. Pred otvoritvijo skupščine so ga pozdravili župan in občinski odborniki iz Jastrebarskega in mu izročili diplomu o častnem občanstvu. Na shodu so govorili poslanci HSS o političnem položaju in sporazumu z druženo opozicijo. Poslednji je spregovoril dr. Maček, ki je pojasnil zbranim pristašem namen svojega obiska v Beogradu ter jih pozval na složno delo za zmago načel, ki jih propoveduje Hrvatska seljačka stranka.

Sestanek dr. Mačkovih županov

Danes se bodo sestali v Zagrebu predsedniki vseh hrvaških občin, ki so bili izvoljeni na listah HSS. Dnevni red sestanka je zelo obsežen. Deli se na tehnični in pa politični del. V tehničnem delu bo govor o pravnih, prosvetnih, finančnih, socialnih in gospodarskih nalogah občinskih svetov, ki so v rokah dr. Mačkovih pristašev. V političnem delu bo govor o političnem položaju ter bodočih nalogah pristašev in funkcionarjev HSS v zvezi z beograjskim sporazumom z druženo opozicijo. Ker so predsedniki občin povečini tudi odlični funkcionarji v strankinih organizacijah HSS, bo na konferenci tudi govor o nameri, da se skličejo najbrže za 4. september vse sreske organizacije HSS, ki bodo razpravljale o skupni politični akciji z beograjsko druženo opozicijo in o zadnjih razgovorih, katere je imel dr. Maček v Beogradu.

Prenos Dollfusove krste

Kakor poročajo sudetski nemški katoliški listi, so nedavno odprli grobnico bivšega avstrijskega kancelarja Dollfussa, ki je bila v dunajski Spominski cerkvi. Iz grobnice so dvignili krsto s posmrtnimi ostanki kancelarja Dollfussa ter jo sredi noči z avtomobilom prepeljali na Spodnje-Avstrijsko, kjer so jo pokopali na pokopališču njegove rojstne vasi. Prevoz rakve je izvršila policija.

40 letnica vladanja holandske kraljice

Beograd, 23. avgusta. AA. Ob priliki proslave 40letnice vladanja holandske kraljice na dan 6. septembra bo telegrafsko telefonska služba v Holandiji zelo omejena in zaradi tega ni izključeno, da se bodo ta dan brzojavna poročila iz Holandije zakasnela.

Iz prometne službe

Beograd, 23. avg. AA. Premeščen je za pomočnika direktorja državnih železnice v Sarajevo inž. Ljubomir Jovičević, dosedaj pomočnik direktorja državnih železnice v Subotici. Za pomočnika direktorja državnih železnice v Subotici je imenovan dr. Ivan Kavčič, dosedaj načelnik splošnega oddelka glavnega ravnanstva.

Napredovanja v sodni službi

Beograd, 23. avgusta. e. V sodni službi so napredovali: okrožni sodnik Fran Kovač za apelacijskega sodnika v 3-2 v Ljubljani, sreski sodnik dr. Jakob Svet za okrožnega sodnika v 3-1 v Ljubljani, sreski sodnik dr. Viktor Breznik v 4-1 v Somboru, tajnik upravnega sodišča v Celju Oskar Dobovičev v 6. pol. skupino, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani Adolf Hudnik je imenovan v predsednika okrožnega sodišča v Mariboru in je napredoval v 3-2, stav okrožnega sodišča v Ljubljani Alojzij Piskur pa je bil imenovan za sreskega sodnika v 7. pol. skupini v Murski Soboti.

Premeščenja sta bila po lastni prošnji sreska sodnika dr. Teodor Tomineš iz Ljubljane v Slov. Bistrico in dr. Ciril Lipuš iz Murske Sobotke v Slov. Bistrico.

Vekoslav Znidaršič je napredoval za višjega pisarniškega oficijala v 7. pol. skupini pri apelacijskem sodišču v Splitu.

V notranjem ministrstvu je politično upravni pripravniki Anton Koščak imenovan za pristava v 8. pol. skupini.

Razpisana mesta na beog. veter. fakulteti

Beograd, 23. avgusta. e. Fakultetski svet veterinarske fakultete beograjskega vseučilišča je v »Službenih Novinah« razpisal 6 proforskih mest, in sicer mesto profesorja odnosno docenta, mesto izrednega profesorja ter 4 mesta docentov.

Sodni odmev upora na Kreti

Atene, 23. avgusta. AA. Vojno sodišče je o priliki svojega izrednega zasedanja izreklo sodbo nad udeleženci nedavnega upora na Kreti. Razprava je trajala 6 dni. Štirje uporniki so bili obsojeni na smrt, štirje na dosmrtno ječo, a 35 obtožencev je bilo obsojenih na ječo od 20 do 22 let. 25 obtožencev je bilo oproščenih.

Čudne razmere v ameriških kaznilnicah

Filadelfija, 23. avg. AA. Štiri kaznjence, ki so v četrtlet začeli z gladovno stavko, so našli v zaporu mrtve. Kaznjenci so protestirali proti slabi hrani. Zdravnik je odredil raztelesenje trupel, ker se zdi, da gre za nasilno smrt. Jetrniški ravnatelj je izjavil, da je prišlo do prepirov med štiriromi jetniki, vendar pa ne vedo za pravi vzrok njihovega spora.

Svojevrsen rekord

Pariz, 23. avg. AA. Francoska prekoceanska ladja »Normandie« je včeraj potolkla vse dosedanje rekorde v prevozu slepih potnikov. Našli so namreč 14 potnikov, ki so se skrili v ladji in se pripeljali iz Amerike v Evropo brez vzne kartice. Večinoma so to mladeniči od 10 do 25 let.

Katastrofa dveh francoskih bombnikov

Lyon, 23. avg. AA. Snovi je nedaleč od Lyona prišlo do letalske nesreče. Okrog 22. sta trčila dva bombnika, ki sta bila na nočnih vajah. Obe letali sta padli na tla in se vneli. Vseh šest članov posadke je zgorelo.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Deloma oblačno vreme po vsej državi. Ponekod so verjetni prehodni nalivi. Večinoma jasno bo v južni polovici države.

Zagrebska: Vreme se bo pogotovo razvedrilo. Temperature se ne bodo zvišale. Dumajska: Nekoliko topleje in toplejše vreme.

Nj. Vel. Kraljica Marija v Ljubljani

Prisrčne ovacije v šelenburgovi ulici — Kraljevič Andrej bo v nekaj dneh zdrav

Ljubljana, 23. avgusta

Malo pred 16. uro sta po Gosposvet-ski cesti zapeljala v središče mesta dva dvorna avtomobila, ki sta krenila po Tyrševi cesti v šelenburgovo ulico in se ustavila pred prodajalno naše zna-ne ugledne tvrdke F. Bonač. Iz prvega avtomobila je izstopila Nj. Vel. kra-ljica Marija, ki jo je spremljala njena prijateljica Angležinja, s katero sta se šolali v angleškem zavodu.

Medtem ko ju je spremstvo iz dru-gega avtomobila čakalo pred trgovino, se je kraljica v spremstvu svoje prijateljice podala k Bonaču, kjer je njen nenajavljeni obisk izval veliko veselje. Kakor že pogosteje v zadnjem času, odkar biva kraljeva rodbina v svojem letnem dvorcu na Bledu, je tu-di to pot visoka obiskovalka porabila priložnost, da ob svojem ljubljanskem obisku nabavi potrebščine v domači tr-govini. Pri Bonaču si je dala pokazati različne pisarniške potrebščine, s ka-terimi ji je postregla uradnica ga. Pav-la Bojkova. Po skoro pol ure traja-jočem obisku je visoka kupovalka med ljubeznim pogovorom naročila nekaj nalivnih peres, beležnic in tehničnih meril in je ob teh nabavah pokazala toliko temeljito poznavanje naročenih tehničnih pripomočkov, da je po pra-vici vzbudila nemalo presenečenje in začudenje střežnega osebja. Pri kra-ju svojega ogleda, ko si je kraljica iz-brala še pisemski papir v gladki tenki kvaliteti, se je ubranila nadaljnjemu razkazovanju s šaljivo pripombo, da ji ne smejo več kazati tako zapeljivih stvari, sicer jo bo premagala izkušnja-va in bo še več potrošila, kakor se je namenila.

Medtem ko se je kraljica s svojo spremljevalko mudila v trgovini, se je pred trgovino nabrala na obeh cesti-ših gosta gruča ljubljanskega občin-stva, ki je po zadnjih pogostih obiskih

vajeno hitro prepoznati dvorne av-tomobile. Posebno mladež, ki se je zna-šla v spremstvu staršev pred trgovino, se je izredno veselila v domnevi, da bo mogla videti tudi svojega mladega kra-lja, pa se je zato trla za boljša in bliž-ja mesta ob elegantnih črnih limuzi-nah. Pri tem ji je spremstvo iz drugega avtomobila šlo nadvse ljubezno na roko in pomagalo najmanjšim, da so se uvrstili v prednjo vrsto.

Dasi se topla nada tega drobiža, da bi videl svojega kralja, ni izpolnila, pa zato ni bil nič manj navdušen, ko je nestrpno čakanje prekinil prihod Nj. Veličanstva Kraljice, ki se je pojavila pred trgovino s šopkom rdečih nagelj-nov, ki jih ji je v imenu tvrdke izročil poslovođa g. Peter Kastelic, in sedla s svojo spremljevalko v avto. Navdu-šeno pozdravljena od zbranega občin-stva, kateremu je odzdravljala s pri-jaznim smehljajem, se je kraljica nato odpeljala v Leonišče k svojemu naj-mlašjemu sinu, kateremu je bil v glav-nem namenjen njen današnji obisk. Tam je mogla visoka mati z veseljem sprejeti zagotovilo primarijev gg. dr. Lavriča in dr. Dragaša, ki sta v bolzni zdravila Nj. Vis. kraljeviča Andreja, da zdravstveno stanje njenega sina na-glo napreduje in je tako izredno za-dovoljivo, da bo mogel že prihodnje dni popolnoma zdrav zapustiti bolniško posteljo in še nekaj časa uživati kre-pilni zrak pod našimi planinami.

Prav tako kakor pred Bonačevo trgo-vino, se je tudi pred Leoniščem kmalu zbrala gosta gruča Ljubljančanov, saj se je prav naglo razvedelo po mestu o visokem obisku. In ko je po dalj časa trajajočem obisku ob bolniški postelji svojega sina kraljica vidno pomirjena nasmehljana zapuščala poslopje bolni-šnice, je bila ponovno sprejeta z na-vdušenimi pozdravi meščanov, katerim je prijazno odzdravljala z roko. Izpred Leonišča se je kraljica odpeljala še k zlatarju in juvelirju Josipu Eberlu na Mestnem trgu, kjer si je dalj časa ogle-dovala bogato zalogo lepih zlatarskih umetnin, nato pa se je z avtom, ki je v rahlem tempu krenil po mestnih uli-cah, vrnila nazaj proti Bledu.

Patriarh Gavril na Brdu in v Ljubljani

Ogledal si je pravoslavno cerkev in šel na Grad

Ljubljana, 23. avgusta. Z beograjskim brzovlakom se je davi ob 9.30 peljal skozi Ljubljano h knezu namestniku Pavlu v njegov dvorec na Brdo poglavar srbske pravoslavne cerkve, patriarh Nj. Sv. dr. Gavril Dožić, v spremstvu bitolskega in gornjekarlov-škega vladike. Visokemu cerkvenemu do-stojanstveniku sta se z Bleda naproti pripeljala v Ljubljano minister dvora g. Colak-Antić in protojerej pravoslavne cerkve v Ljubljani g. Budimir, nakar se je gosp. patriarh v spremstvu ministra dvora odpeljal na Brdo.

Na povratku z Brda se je cerkveni po-glavar spet ustavil v Ljubljani in posetil cerkev sv. Cirila in Metoda v Trubarje-vem parku, kjer so se zbrali pod vod-

stvom prote Budimira predstavniki tu-kajšnje srbske pravoslavne občine s predsednikom direktorjem Djinovskim na čelu. Patriarh se je pomudil v družbi v prijetnem razgovoru, nato pa se je v spremstvu prote in drugih podal na Grad in si ogledal mesto. Čeprav je bilo ne-koliko oblačno, je imel patriarh z Gradu lep razgled in ga je mesto z okolico in veličastno panoramo planin v ozadju očaralo.

Po ogledu je prota g. Budimir patriarhu priredil skromno zakusko, nakar so ostali še nekaj časa v prijetnem razgovoru in je patriarh izrazil tudi svoje zadovoljstvo nad lepoto pravoslavne cerkve.

Ob 20. se je patriarh z beograjskim br-zovlakom odpeljal iz Ljubljane.

Po razpustu skupščine JUU

25. septembra bo izredna skupščina v Zagrebu

Zagreb, 23. avgusta. Včeraj je imel glavni odbor JUU sejo, katere se je udeležilo 45 članov iz vseh banovin, ki so na stanovski liniji z dose-danjim vodstvom. Šest članov glavnega odbora (iz Beograda, iz moravske in du-navske banovine) je bilo odsotnih. Po raz-pustu glavne skupščine so se namreč ta-koj odpeljali iz Zagreba.

Glavni odbor je temeljito proučil po-ložaj, ki je nastal zaradi razpustitve glave-ne skupščine sredi dela. Izvršni odbor JUU je dobil najširša pooblastila in po-moščje za nadaljnje delo. Dne 25. sep-tembra bo v Zagrebu izredna skupščina JUU z dnevnim redom: Nadaljevanje

dnevnega reda XVIII. glavne skupščine Jug. učiteljskega združenja.

Po prvotno določenem dnevnem redu bi se morali po končani glavni skupščini vršiti skupni izleti na Plitvice, Sljeme in drugam. Pod vtisom dogodkov, ki so se pripetili na skupščini, pa seveda nihče ni mislil na kak zabaven pohod v najlepše kraje Hrvatske.

Opazja se z zadovoljstvom, da je javnost s svojimi simpatijami na strani večine, ki je s sijajnim ponašanjem dokazala vi-soko vrednost domala celokupnega jugo-slvenskega učiteljskega, in da obsoja ne-parlamentarno in razdiralno delo manjši-ne iz novega učiteljskega pokreta.

Kriza v ljubljanski drami

Dramsko osebje o nujno potrebnih izpremembah

Ljubljana, 23. avgusta. Akcija, ki jo je sprožilo osebje ljubljans-ke drame za razčiščenje svojega položaja in za povzdigo našega gledališča in o kateri smo pisali v nedeljski številki, se vztrajno nadaljuje. Kakor izveemo, se je tej akciji pridružil tudi operni personal. Dramski igralci so objavili v »Slov. na-rodu« odgovor na razglas upravnika in polemiko z ravnateljem drame g. Golio. V informacijo naših čitateljev posnema-mo iz te nove izjave zaradi pomanjkanja prostora samo načelne zahteve in pred-loge, ki so nedvomno vredni pozornosti in javne diskusije. V tej izjavi pravijo naši igralci:

V interesu splošnega pomirjenja in pra-vilnega, uspešnega gledališkega dela si dovoljujemo ponovno opozoriti na neka-tere najvažnejše točke našega upravnega sistema, ki so v tej zvezi nujno potrebne temeljite spremembe. Po našem spozna-nju so te točke sledeče:

Uprava mora poskrbeti, da bodo po sedmih letih dosedanje prakse izplačeva-nja mesečnih prejemkov v več obrokih odslej za vselej prenehala in da bo izpla-čevala redno natančno določene prejemke vsem članom točno vsakega 1. v mesecu, kakor imajo to urejeno vsa gledališča Jugoslavije.

Uprava mora poskrbeti, da bo reperto-arno gradivo temeljito pretehtano, izbra-no in določeno za študij, tudi pravočasno oddano v delo režiserjev in igralcem, tako da zaradi nerednega, prepozna in ma-lomarnega dobavljanja gradiva ne bo za-stajalo pripravljanje pri skušnjah, odnos-no izvajanje pri predstavah.

Izbrani repertoar mora biti zlasti v ope-ri po izboru takega značaja, da ne bo ob-jeektivno dokazljivo celotnemu gospodar-stvu gledališča v škodo, posebno če mo-rajso posledice takega gospodarstva ob-čutiti vedno izvajalci sami na svojih pla-čah.

Sistem upravljanja celotnega premože-nja in zaplative nastopajočega osebja je treba v jedru spremeniti, pri čemer spet ponovno opozarjamo na opero, kjer so potrebne te spremembe zlasti v pogledu

rentabilnosti angažmajev in stalnih do-mačih ter tujih gostovanj.

Uprava mora temeljito in z vso potre-bno pozornostjo povečati skrb za propa-gando celotnega gledališkega dela, ki se očituje n. pr. v zbiranju abonmentov, v dnevnih oglasnih službi, v slikovnem gra-divu, v »Gled. listu«, letnih poročilih, v smotno urejenem gostovanju po sloven-skih in neslovenskih krajih itd., s čimer bi neprestano obveščali in dvigali zani-manje za gledališče in javnosti.

Ker smo v zadnjih letih po dolgem predmetnem razmišljanju in pretresanju ter temeljitih praktičnih izkušnjah na last-nem delu spoznali, da so navedene zahte-ve najbistvenejšega, življenjskega pome-na za ohranitev in za pravi razvoj slo-venskega gledališča, ki ga — izrecno po-udarjamo — smatramo za splošno narod-no kulturno dobro in za plod pretežno našega prizadevanja in napora, izjavljamo odločno, da bomo v tej borbi za osnovne pravice našega gledališča zastavili do skrajnosti vse sile, ki so našemu skup-nemu nastopu na razpolago.

Prepričani smo, da bo pravilno pouče-no in pošteno čuteče javno mnenje v tej borbi na naši strani.

To izjavo je podpisalo vse dramsko osebje.

Krvavo plačilo za dobroto

Videm, ob Savi, 22. avgusta

To nedeljo je gasilska četa na Vidnu praznovala svojo petdesetletnico in ob tej priložnosti priredila veselico, katere so mnogi udeležili. Prireditelj bi nad vse lepo po-tekla, da je ni motil vse graje vreden do-godek, ki se je odigral pred polnočno uro na veseličnem prostoru.

V družbi je prireditelj obiskal tudi po-sestnik g. J. H., katerega je neki Milan Stupar iz Stare vasi pri Vidnu nenadno udaril s stolum s tako silo po glavi, da je bil trenutno oblit s krvjo, ki je brizgala

iz široke rane. Ranjenca so odpravili do-mov in le takojšnji zdravniški pomoči g. dr. Bogataja se je zahvaliti, da je ostal pri življenju. Zaradi velike izgube krvi in ne-varne rane pa se je resno bati komplika-cij.

O ozadju tega čina smo izvedeli, da je bil povzročen iz sovraštva, ki ga napadale goji proti posestniku H. Ta je bil nekoč svojo ženo pregovoril, da je posodila denar, za katerega se je morala potem tri leta sodno boriti in je v vseh instancah dobila pravdo. Zadnje besedo o tem dogodku bo izpogovorilo sodišče, vsa javnost pa ta divjaški izpad odločno obsoja.

Draga vožnja

Gospod urednik! Nikdar ne bom pozabil letošnjega vsesokolskega zleta v Pragi in ž njim v zvezi tudi ne cen praških avto-iz-voščkov, ki so v primeri z ljubljanskimi naravnost bajno nizke. Vzemimo, da naj-meš praškega taksija in se potegnem z njim izpred Wilsonovega kolodvora v Šumavsko ulico sredi Vinohradov. Za najmanj dva ki-lometra poti plačam 7 do 8 Kč ali 10 do 12 din. Pa poizkusi to storiti na ljubljanskem kolodvoru in se peljati do stare mitnice, kar odgovarja praški razdalji, pa boš pla-čal 35 do 40 din ali 26 Kč, torej dvakrat več kakor v Pragi.

Oni dati je naneslo, da sem moral odpe-ljati bolnico v Leonišče. Avto je prevozil v obe smeri 8,5 km, čakal je okoli pol ure. Začetna taksa do pred hiše je znašala 28 din, čakanje recimo 20 din, skupaj 48 din. Končni račun za vožnjo pa 128 din, ali za čisto vožnjo 8,5 km daljave 80 din, torej reci in piši skoro deset din za vsak km. Te cene so v primeri s sedanjimi cenami ben-cina previsoke in za takšni promet prav ma-lu ugodne. Človek se prime za glavo, kadar pove ljubljanski avtoizvozeček račun za opravljeno delo. Ko je bila cena bencinu pred dvajsetimi leti za liter skoro 9 din, te-daj so bile take cene mogoče na mestu. Da-nes pa, ko je cena bencinu skoro še enkrat nižja, je taka tarifa prehuda. Ljubljana je, kar se tiče cen za avtoizvožke, najdražje mesto v Jugoslaviji.

Geometer Pertot zapušča Prekmurje

Murska Sobotna, sredi avgusta

Ko se je Prekmurje politično in gospo-darsko vključilo v naš narodni organizem, je ostala ureditev duhovnega sožitja nalo-ga redkih poedincev, ki so se svojih dolž-nosti zavedali. Od tega, kakšne uradnike bo poslala Ljubljana in kakšni močje v svobodnih poklicih se bodo z njimi vred naselili v novi pokrajini, je bila v veliki meri odvisna idejna usmeritev avtohtonega prebivalstva. V vsakem »prišleku« je to videlo predstavnika nove uprave, po njem jo je sodilo in čisto tudi — obsodilo.

Civilni geometer Kristijan Pertot se je naselil med nami kmalu po priključitvi. Parcelacija veleposelstniške zemlje mu je omogočila v kratkem času tako globok vpogled v življenjska vprašanja našega malega človeka — od Gradu preko Sobe-te pa do Lepdave — da bi moral biti otopel egoist, ako bi se sedaj zapri med svoje štiri stene. Že od mladih let neozdravljivi idealist je našel tukaj široko polje dela, ki se mu tudi po porazih in bridkih raz-očaranjih ni odtgnil. To ni bil eden tistih naših sicer vse časti vrednih javnih delav-cov, ki čeprav dobro situirani, ne žrtvu-jejo nič od svojega premoženja, češ, dovolj, bo, ako dam svoj čas in svoje delo na raz-pologo — ne, geometer Pertot je dal vse: delo, čas in dober del svojega zasluzka. O tem bo govorila zgodovina soboškega So-kola, kateremu je bil dolga leta starosta (predvsem se bo tega zavedal sokolski naraščaj, ki mu je bil najbolj pri srcu), o tem bo poročala tudi lokalna politična zgodovina, ko bo govorila o borbi narodnih skupin z reakcionarnimi elementi in ne nazadnje bo o tem vodila račun tudi »So-čak« in nešteti emigranti, ki niso nikoli

Vsak dinar, porabljen za pravilno nego zob. Vam ustvarja kapital za vse življenje: zdrave, trdne in bele zobe!

SARGOV

KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

zaman potrkali na vrata njegove gosto-ljubne hiše. Mogoče sta prav ta široko-grudnost in dobro srce kriva, da je moral do dna izpiti tudi čašo pelina, ki mu je vse do slovesa polnila srce z grenkobo — vendar naj živi v novem domu v Mariboru z zavestjo, da niso vsi pozabljivi in da so še vedno na svetu tudi taki, ki ideali-

zem posameznika občudujejo, čeprav ga nekateri izrabljajo. Mnogo nas je, ki nam bo njegova brezkompromisna napredna in nacionalna miselnost v vzpodbudo, kadar-koli bodo hotele sovražne sile uničiti nje-govo in naše življenjsko delo. In takrat si bomo samo zaželeli, da bi bili v boju tako neuklonljivi kakor je bil naš Pertot.

Film umetnika Arensa o Jugoslaviji

Izredno plodna žetev letošnjega potovanja

Essen, sredi avgusta

Slovečki nemški umetnik Josef Arens, ki prebiva in deluje v umetniški koloniji pri Gelsenkirchnu v Westfaliji, je že nekaj-krat prepotoval naše južne kraje. S svoji-mi umetninami si je pridobil velik sloves, ki ga je nato le še učvrstila izvrstno napi-sana topopisna knjiga »Na sledovih carja Dušana«. Njegova nenavadno velika gra-fična dela, motivi iz vardarske banovine,

kakor tudi njegova velika olja, študije ski-ce in portreti nekaterih naših uglednih mož, — to je bila obilna žetev potovanj Josefa Arensa po naših krajih. Marsika-teri dom v Westfaliji krasijo njegove umetnine, ki so vzbujale na kolektivnih razstavah polno pozornost westfalskega občinstva, od preproštih rudarjev do naj-težjih industrijskih magnatov.

S svojim umetniškim delom je storil Josef Arens naši domovini že lepe usluge. Dose-danjemu delu pa priključuje umetnik novo znamenito tvorbo, ki bo posebno koristila propagandi Jugoslavije. Letošnje poletje se je Joset Arens s svojo gospo mudil ponov-no v Jugoslaviji in ustvarila sta velik film. Z najmodernejšim filmskim aparatom je mladi umetniški par šel v maju na pot. Po nekaj dnevnem bivanju v Ljubljani sta se gospod in gospa Arens zadržala tri dni v Beogradu, kjer sta našla prijazen sprejem v

Centralnem presbiroju. Naporna pot ju je potem vodila skoz južno Srbijo in nastajal je velik kulturni film, ki zdaj nosi naslov: »Med vzhodom in zahodom«. V prvem delu naš film vodi okrog Šar-planine, v drugem delu pa prikazuje naš Jadran. Za polni dve uri predstave je trak dovolj dolg. Arens je zlasti posvečal pozornost narod-nim svečanostim, poročnim obredom, po-ljedelstvu in cerkvenim slovesnostim. Dru-žinsko življenje v južni Srbiji, domači običaji, kmetijsko delo, živalstvo, — sleher-ni mični motivi, na katerega sta gospa in gospod Arens zadel na napornih vožnjah po Povardarju in v skopski Crni gori živ-ljenje v slovečem samostanu Visoki Deča-ni, prizrenske mošče, avtomobilski trip čez črnogorska pogorja, vožnja s Cetinja na Budvo in Kotor in potem doživljaji na re-zalji z ladjo ob vsej obali do Sušaka, — ta-ko se je v filmu zvrstilo na stotine krasnih prizorov, opazovanih in ujetih z očesom pravega umetnika. Razen tega je Arens po-snel z barvnim filmom nad 150 slik lepih narodnih noš in plesov, in posebej še 350 posnetkov z Leico. Niti en posnetek se ni ponesrečil. Po dveh mesecih pohtitvalne-ga dela in potovanja sta se zakonca Aren-sa vrnila v domovino, tako plodno ni bilo še nobeno njuno potovanje. Cele tedne sta nato sama razvijala in povečevala, razreža-la in lepila film. Pred nekaj tedni je umetni-ka obiskal v njegovem ateljeju minister Cvetković v družbi našega ženevskega de-legata Subotića. Ogledala sta si film in iz-rekla polno priznanje. Kritike, ki so jih že prinesli in jih še objavljajo dnevniki za-padne Nemčije o filmu, so seveda zelo ugodne. Prav iskreno želimo, da bi film kmalu videli tudi v Jugoslaviji. Upamo, da ga umetnik prinese v Ljubljano, ko bo de-cembra razstavil svoje umetnine v Beogra-du in ko bo okrog božiča prišel v Sloveni-jo uživati zimski sport in iskat novih pobud za svojo umetniško ustvarjanje.

Tragična smrt orožnika na progi

Janez Erjavec bo pokopan ob 10. na Savi

Laze, 23. avgusta.

Kakor je »Jutro« včeraj že kratko po-ročalo se je v ponedeljek zvečer primerila na progi med Lazami in Zalogom smrtna nesreča, katere žrtev je orožniški podna-rednik Janez Erjavec iz Borovnice. Na kraju nesreče se je danes dopoldne mu-dila orožniška — železniška komisija, ki je ugotovila naslednje podrobnosti:

Podnarednik Janez Erjavec je imel v ponedeljek zvečer obhodno službo med postajama Laze in Zalog. Bilo je ob 18.55, ko je Erjavec stal na progi, kakih 100 m od postaje Laze. V tej smeri je prav takrat privozil tovorni vlak. Da se mu umakne, je stopil Erjavec na drugi tir, ne da bi slutil, da se mu v smeri od Ljub-ljane bliža večerni osebni vlak. Na tem mestu je precejen ovinek in tako nes-rečni Erjavec ni mogel opaziti lokomotiv-e, ki ga je v precej nagli vožnji podrla in močno razmesarila. Nesrečnik je oble-

žal z razbito glavo, njegov plašč pa je lo-komotiva vlekla še do Litije. Truplo je dala komisija prenesti v mrtvašnico v Dolskem.

Pokojnik zapušča mlado vdovo, s katero je šele nekaj let poročen, in dva otroči-ka, od katerih šteje najmlajši šele tri mesece. Zena je doma iz Save pri Litiji, zato je njena iskrena želja, da bi moža pokopali v njenem domačem kraju. Ker pa so s tem zvezani stroški, se je vsa orožniška četa izjavila pripravljeno, da tovariši sami plačajo stroške prevoza. Vdova je vložila prošnjo za prevoz in ta-ko bo jutri ob 9. krsta s ponesrečencem prepeljana z orožniškim tovornim avtom na Savo, kjer bo nesrečni pokojnik ob 10. pokopan. Janez Erjavec je bil lepega zna-čaja in priljubljen pri svojih tovariših, kakor tudi pri predstojnikih, ker je bil vester orožnik.

Sokolski tekmovalci in tekmovalke pripravljeni

Ljubljana, 23. avgusta.

V soboto nastopijo naši najboljši so-kolski tekmovalci in tekmovalke. Takoj po praškem vsesokolskem zletu in med-narodnih tekmah so se doma krepko lo-tili dela že za prihodnje tekme.

Znano je, da so doslej sokolski tek-movalci izvajali na olimpijskih igrah in mednarodnih tekmah največ zmag. Borba na mednarodnem poprišču je vedno težja. Toda tega se naši borci ne strašijo. Ho-čejo s krepkim in vztrajnim delom pre-magati vse ovire. Sadove teh priprav pokažejo na tekmovalni akademiji. V A) skupini se bodo kosali med seboj poznani sokolski mednarodni tekmovalci bratje: Primožič Jože, Pristov Janez, Gregorka Boris, Skrbinšek Miloš, Boltičar Stevo, Porenta Janez, Malnarič Janez, Wild-mann Oti, Longyka Bogomir. Tekma bo obsegala poljubne vaje na bradli in kro-gih ter proste vaje. Razen tega pa bodo nastopili še na konju in na krogih. Tek-movalci B) skupine v kateri so telovadci višjega oddelka, tekmujejo v obvezni vaji na bradli in v poljubni vaji na drugo. Tekmovalke bodo nastopile na gredi in v vajah s kiji, ki jih je sestavil za med-narodne tekme v Pragi br. dr. Viktor Murnik in za katere so dobile polno hval-e in priznanja. V določenih orodjih se bodo tekmovalci in tekmovalke javno oce-njevale. To ocenjevanje, ki bo razglašeno po ojačevalcu po poročevalcu bo prvom-

no povečalo zanimivost. Vsakdo dobi za to tekmo posebno knjižico z navedbo tek-movalcev in rubrikami, kamor bo mogel zabeležiti svoje ocene.

Da omogočimo udeležbo vsakomur, bo vstopnina nizka in sicer: sedeži na tribuni po 8 din, pred tribuno in drugod po 6 din, stojšča po 4 din, a za sokolski naraščaj v predprodaji po 2 din. Vstopnice se do-bijo v pisarni Ljubljanskega Sokola med uradnimi urami. Oskrbite si jih pravočasno. Vabimo vse sokolske prijatelje, da podprejo naše borce v njihovih stremlje-njih. V soboto vsi na tekmovalno akade-mijo!

Proslava 20 letnice Jugoslavije na Peci

Maribor, 22. avgusta.

Na sivi Peci, na ponosni gori kralja Matja-ža, je bila svečana proslava 20. letnice Ju-goslavije. V soboto zvečer so zagoreli kre-sovi, nato so pa planinci ob spremeljavi na-rodne pesmi igrali kolo. V nedeljo je bilo veliko matjaževanje. Prihitele je okrog 200 planinarjev iz vseh obmejnih krajev in tu-di iz Maribora, od koder je prišlo tudi številno zastopstvo SPD. Po maši, ki jo je daroval kaplan Bošlele, se je množica zgrni-la pred Matjažovo votlino, kjer je spregovo-ril predsednik podružnice SPD v Mežici g. Ule in zastopnik mariborskih planincev Ludvik Zoržar. S pesmijo »Hej Slovanci« so planinci poživilji slavo. Ves dan je vladalo veselo planinsko veselje in znanje.

Domače vesti

* **Odposlanstvo borcev za našo severno mejo bo romalo na Oplenac.** Kmalu bom bilo 20 let od bojev za severne kraje naše domovine in borci iz teh časov imajo zdaj lepo zaščito v svoji čvrti organizaciji. Ta organizacija »Zveza legionarjev za osvojevanje severnih krajev Jugoslavije« ima svoj sedež v Zagrebu, šteje pa za Maistrovič mi in koroškimi borci vred, ki so se pridružili zvezi, nad 5 tisoč članov. Odborniki zveze Dragotin Dolček, Dragotin Lesič in Dragotin Čulinovič so bili nedavno odlikovani z visokim čehoslovakijskim vojnim odlikovanjem z vojnim križem in jim bodo odlikovanja v prihodnjih dneh slovesno izročena pri armijski oblasti v Zagrebu. Visoko odlikovanje so trije borci dobili takoj pozno radi svoje skromnosti. Šele pred nekaj meseci je namreč članek borca Čulinoviča v glasilu zveze »Legionar« čehoslovakijske javnosti razkril, kako so skušali naši borci za severno mejo urediti zvezo med našo državo in ČSR v burnih dneh prevrata. Zda pripravila zveza borcev za severno mejo romanje svojega odposlanstva na Oplenac. Med spominske zokline v svetilišču na Oplenacu bodo borci uvrstili žaro a prstjo vseh nekdanjih bojišč na severu naše države. Zara je umetniško delo biserja borca za severno mejo akademika kiparja Radoja Hudoklina iz Zagreba, ki se je odlikoval kot graditelj kapelice na Sljemenu pri Zagrebu. Bronasta žara ima naokrog napis: Dobrovoljci — borci za osvobodjenje severnih krajev Prekmurja, Medmurja, Koroške in Štajerske svojemu velikemu in nesmrtnemu kralju, na pokrovu pa je vrezan državni grb z napisom: Čuvajmo Jugoslavijo!

* **Pravniški kongres v Novem Sadu bo od 10. do 12. septembra.** Ministrstvo pravosodja je dovolilo dne 11. t. m. vsem udeležencem kongresa, da se smejo voziti od 8. do 17. septembra v razredih I. do III. vseh vlakov (razen ekspresnih) za polovino ceno. Udeleženci kupijo na obeh postajah polovico karto do Novega Sada in obr. K 13, ki jo dajo poliditi. Pred povratkom simorajo dati poliditi, da na kongresu sodelovali. Znižanje cene velja tudi na izletih. Veak prijavljen član, ki je plačal članarino (60 din, za spremielvalce 50 din) dobi legitimacijo in brezplačno spomencio z referati.

* **Položitev temelja inženjerskega doma v Zagrebu.** S skromno svečanostjo so v Zagrebu otvorili zidavo inženjerskega doma, ki bo stal na vogalu Sokolske in Pierottijeve ulice v bližini nove palače tehnične fakultete. Predsednik »Zadruga inženjerski dom« in predsednik inženjerskega združenja, vseučiliški prof. inž. Stipetić je v svojem govoru na kratko orisal delovanje inženjerske organizacije, ki je bila ustanovljena pred 60 leti. Ob zaključku svojega govora je prof. inž. Stipetić počastil spomin začetnikov in ustanoviteljev zadruga za zgradbo inženjerskega doma, ki so že vsi umrli.

Pri neredni stolici, napihjenosti črevesja zaradi zagatenja, odvajaja naravna »Franz-Josefova« grenčica zaostanke prebave, nakupičene v črevesju. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« naravna grenčica s popolnim uspehom pri moških, ženah in takisto pri otrocih.

* **Planinski tabor Slovenskega planinskega društva bo v nedeljo dne 4. septembra t. l. v Frischaufovem domu na Okrešlju.** Slavnost bo združena s proslavo 30 letnice Frischaufovega doma. Ta dan se zberejo na Okrešlju planinci vse dravske banovine. Osrednje društvo SPD v Ljubljani priredi avtobusni izlet iz Ljubljane v nedeljo dne 4. septembra ob 4. uri zjutraj iz Tavbarjeve ulice v Logarsko dolino do Plesnika. Odtod sledi itakoj vzpon na Okrešelj, kjer bo ob 11. uri maša, nato nagovor predsednika SPD in popoldne planinska veselica. Povratek z avtobusom od Plesnika ob 19. uri. Cena vožnje za osebo din 50. Prijave sprejema pisarna SPD v Ljubljani. Aleksandrova cesta 4/I vsaj do 1. septembra. Ker bodo sedeli v avtobusu numerirani, hitite s prijavi. V soboto dne 3. septembra pa priredi Osrednje društvo SPD izlet planincev na planinski tabor z vlakom do Kamnika, dalje v Kamniško Bistrico in proti večeru v koč na Jermanovih vratih (Kamniško sedlo) kjer bo prenočevanje. V nedeljo zjutraj sestop na Okrešelj, udeležba na planinskem taboru ter povratek preko Jermanovih vrat v Kamniško Bistrico in nazaj v Kamnik. Tudi za ta izlet sprejema prijave pisarna SPD Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/I.

* **Britansko brodogradniška naša pristančica.** Angleška sredozemska mornarica, ki je letos obiskala razne luke naše primorja, zapuša naše vode in pluje proti Malti. Posamezni angleški brodogradni so prispeli v naše luke že 22. julija ter ostali tam do nedelje. Skupaj je naša pristančica obiskala 24 angleških vojnihi brodov. Usidrani so bili v Splitu, Crikvenici, Gružu, Hvaru, Boki Kotorski, Makarski, Rabu in Šibeniku. Kot zadnja je zapustila splitski pristan samiteta ladja »Malne« ter se pridružila ostalemu angleškemu vojnemu brodogradu. V vseh naših pristančicah so bili angleški oficirji in mornarji sprejeti z velikimi simpatijami in vsi so ob slovesu izražali za izraz simpatij in gostoljubja prisrčno zahvalo.

* **Samostan sv. Nauma bo postal središče lepe naselbine.** Uprava samostana sv. Nauma namerava letos izvršiti razna važna dela na svojem zemljišču. Tako bo zgradila dom za svoje goste, ima pa na razpolago tudi blizu 400.000 din za zgradbo in ureditev lastne hidrocentralne, ki bo dajala razsvetljavo vse; samostanski naselbini in tudi potojankam ob altanski meji. Z lastno električno centralo bo mogel samostan intenzivno razviti svojo ekonomijo. Električni tok bo v prvi vrsti služil mlinskim in drugim obratom samostanske uprave. Ker obiskuje starodavni, idilični samostan vsako leto več domačin in tuji turistov, bo v kratkem samostan središče nove lepe naselbine. Že zdaj je v bližini samostana nekaj trgovin in tudi poštni urad toda v kratkem uredili.

* **Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani.** Kom. gresni trg 2.II. (prostor) Dopolne trgovske šole se vsi dnevno med občajnimi uradnim. urami. Vsa pojasnila in prospekti so interesentom brezplačno na razpolago.

* **Dr. Ciril Kraševac petdesetletnik.** Iz Logatca nam pišejo: Kdo bi si mislil, da bo ta prožni, veseli in nasmejeni odvetnik, ki smo ga še 7. avgusta videli, kako je v Logatcu telovadil, danes srečal Abrahama! Je sin učiteljske družine iz Bilj na Krasu. Gimnazijo je dovršil v Gorici, visoko šolo pa v zlati Pragi. Z odvetniško prakso je prišel v Maribor kmalu po koncu vojne, katere se je udeležil na vseh bojiščih kot rezervni oficir. Določil let je bil priljubljen odvetnik v Cerknici, nad dve leti pa je že v Logatcu prav od vseh spoštovan. Zeno si je izbral v Trstu in v nad vse sretnem zakonu sta se mu narodili dve hčerki. Je po vsej Sloveniji poznan navdušen sokolski delavec, član župne uprave Ljubljana, prosvetar Sokola Dolenji Logatec, dirigent sokolskega orkestra v Dolenjem Logatcu, sokolski mladinski skladatelj, še danes aktivni telovadev in ves posvečen le za sokolsko delo in sokolsko idejo, pri vsem tem pa skromen in nikdar ne sili v ospredje. Brat Ciril, želimo Ti še dolgo, dolgo vrsto let srečnega in zadovoljnega življenja, ostani mladeniški in naš do skrajnih mej! Zdravo! Tvoji prijatelji!

GLEJTE GLAS
Mousone
JUTRI

* **Jubilej prve srbske šole v Sandžaku.** V Stitkovu, v stari naselbini Sandžaka, ki leži ob nekdanji meji med Srbijo in Turčijo in je oddaljena od Ivanjice 35 km, bo do v prvih dneh septembra imeli lepo prosvetno slavo. Osnovna šola v Stitkovu je najstarejša srbska šola, ki je bila pod tujo oblastjo ustanovljena v Sandžaku. Vas Stitkovo ima burno zgodovino. Srbsko prebivalstvo te naselbine je že žilavo upiralo turški oblasti. Nekajkrat je bil v vasi podtaknjen ogenj, da bi se na ta način Srbe prisililo k izselitvi. Srbi pa so vztrajali in leta 1887, so pod vodstvom prote Čakarevića prosili turško oblast za dovoljenje ustanovitve srbske šole. Dovoljenja sicer niso dobili, a šola je delovala skrivaj v neki vaški hiši. Prota Čakarević je bil prvi učitelj šole. V skromno učilnico so morali učenci prinašati svoje stolčke od doma. Po nekaj letih je turška oblast šolo odobrila in že takrat so vaščani sami uredili dve učilnici. Po osvoboditvi je bila v vasi zgrajena lepa šola, za katero so vaščani prispelvali mnogo materiala in delali tudi ilako.

* **Tujsko prometne propagande si dandanes ne moremo več misliti brez uporabe fotografije in lahko tudi mirno rečemo, da je uspeh propagande odvisen v prvi vrsti od kvalitete fotografskih posnetkov, albumov, ilustriranih vodivih, diapozitivnih serij, filmov in drugih podobnih propagandnih pripomočkov, s katerimi vabijo tujsko prometne ustanove tuje v svoje dežele. Na kakšni stopnji smo v tem oziru ml, bo pokazala Zveza za tujski promet za Slovenijo v svojem oteženem oddelku fotografske razstave na ljubljanskem velesejmu od 1. do 12. septembra. Veliko pozornost pa bo med obiskovalci zbudil nedvomno tudi oddelk ljubljanske občine, v katerem bodo razstavljena najboljša dela, ki so jih slovenski fotografski umetniki poslali za nje nedavni nagradni natečaj. Natečaj je bil namenjen v prvi vrsti sestavi reprezentativnega albuma ljubljanskega mesta in ta oddelk bo dal vsem našim krajem najboljšo pobudo, kako je treba zagrati takšno stvar.**

Vseeno je ali oddaste Vaš film v razvijanje na ALEKSANDROVI CESTI 8 ali v PREŠERNOVI 9 preje E. Dobrič pri

Foto Tourist Lojzu Šmucu
kjer dobite sveže filme najnovejših emulzij in fotoaparate vseh svetovnih znamk

Cadet Box 4/6.5 s 3 filmi
Din 99.—

* **Dva razburljiva dogodka v Zavrju.** Iz Zavrja nam poročajo: Ko je opoldanski vlak v soboto že krenil s postaje na Savi, se je moral nenadno spet ustaviti. Začulo se je vpitje. Potniki so skočili iz vagonov in zvedeli, da love nekega potnika, ki se je pripeljal na strelni vagona od Save in so ga šele tu opazili. Slepi potnik je brž skočil z vagona in stekel k reki Savi, kjer se je hotel skriti zasledovalcem. Poklicali so nekega orožnika, ki se je vozil v vlak, da se je podal k Savi, kajti begun se je skrčil čez glavo v vodo. Kakor so dognali, je bil to neki delavec iz Ljake, ki je hotel brez vsakih sredstev priti v Ljubljano, prepričan, da je pri nas še vedno lahko dobil zaslužek. Silčen razburiljiv dogodek se je primeril v nedeljo zjutraj, ko so šli ljudje v zagorske cerkve. Neki reducirani nameščeneec trpi zadnje čase na fiksnih idejah, da je konec raznih oblastev in da odslej pripada le njemu vsa pravica najrazličnejšega uradovanja. Pražnje opravljjen je prišel na cesto v bližini občinske hiše. Brž so prihiteli iz hiše štirje možje, ga podrli in vlekli v občinsko vežo, kjer so ga zvezali in mu obkeli prsi prsi jopič. Dogodek je razburil množico ljudstva, ne zaradi tega, ker so siromaka spravili na varno, čeprav ni nevaren, marveč zavoljo načina, ko bi bili vse to lahko opravili brez hrupa.

* **Se eno potovanje v Pariz in London.** Da bi omogočili tudi onim, ki se niso mogli ta mesec udeležiti potovanja v Pariz in London, organizira »Putnik« od 24. septembra do 3. oktobra še eno tako potovanje z najnižjimi stroški. To 12dnevno potovanje bo nudilo udeležencem morda nikdar tako ugodno priliko spoznati Pariz in London v času ko je tam najbolj živo. Pri tem je predvideno tudi enodnevno bivanje v Benetkah in polodnevno v Milano. Cene vsega aranžmaja za udeležence iz Beograda znašajo 3.490, iz Zagreba 3.340, iz Ljubljane pa 3.265 din. Prijave udeležbe bodo sprejemale bileterarnice »Putnik« najdalje do 10. septembra in dajale bodo vse obvestila in prospekte brezplačno.

* **Velika revija sodobno slovenskega likovnega umetnosti bo od 1. do 12. septembra na ljubljanskem velesejmu.** Razstava bo namrečena v veliki razstavnici zgradbi G, ki ima 1000 m² površine. Po dosedanjih prijavah sodeč, bo to dosedaj največja razstava slovenskega likovnega ustvarjanja. Štirideset umetnikov, slikarjev in kiparjev je že prijavilo svojo udeležbo z izbranimi umetninami, slikami in kipi. Umetniško vodstvo imajo mojstri Gaspari, Jakopič in Vavpotič. Na tej razstavi se javnost samostojno predstavi tudi mladi Klub neodvisnih likovnih umetnikov.

* **Bojevnikiško zborovanje na Brezjah.** V nedeljo 28. t. m. bo na Brezjah bojevnikiško zborovanje z blagoslovitvijo preurejenega prostora in z odkritjem spominske plošče prvemu tajniku bojevnikiške organizacije Francu Bonaču. Vabimo vse, da pridejo 28. t. m. na Brezje.

* **Fantovska bitka je vihrala v ponedeljek zvečer v Medijski dolini.** Kmečki fant Martin Razpotnik se je z bratom in hlapcem vračal proti domu. Na križišču pa je trojico napadla skupina kaktih 30 fantov, ki so takoj začeli izživati. Trojica se je branila pred napadalcem. V slobranu je Martin Razpotnik potegnil nož in je sunil nekega fanta v roke in noge. Zadevo preiskujejo orožniki.

* **Krvav dogodek v Kaknju.** Čuvaj rudnika v Kaknju Jovo Topić je pred tedni zaradi nelihih prestopkov ovdal upravi rudnika mladega rudarja Petra Kvesa, ki je bil po končani preiskavi odpuščen iz službe. Odpuščeni delavce je z nekimi svojimi prijatelji potem na cesti napadel čuvaja Topića, a drugi rudarji so napadalec pogrnali v beg. V nedeljo ponoči pa je bila v rudniški koloniji veselica, katere se je udeležil tudi odpuščeni rudar Kvesa s svojim prijateljem Malekinom. Ko sta se vračala od zabave, sta v jutranjih urah pred neko kavarno naletela na čuvaja Topića, ki se je tam krepčal po nočni službi. Spet se je raznel prepir in odpuščeni rudar je napadel čuvaja. Pred kavarno sta se pretepala in, ker je Malekin pomagal svojemu tovarišu, je čuvaj Topić zbežal v neko rudniško barako ter zaprl za seboj vrata. Napadalec pa sta vrata razbila in Topić je v silobranu pograbil za svoj samokres in dvakrat ustrelil. S prvim strelom je ubil odpuščene rudarja Kvesa, z drugim pa je zadrl njegovega tovariša, ki je pozneje v bolnišnici podlegel poškodbam.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
V ŠISKI, TELEFON 41-79
Prekrasen film
Valček na ledu
s Sonjo Henie v gl. vlogi, predvajamo v sredo in četrtek ob pol 9. uri zvečer.
Dopolnilni program: Paramountov zvočni tednik in barvana šaloigra.
SOKOLI! Poscajte in podpirajte Sokolski kino!
Prihodnji spored:
Muhasta nevesta

* **Razpis nadaljnjih cestnih del.** Na tozadno urgenco je Društvo za ceste dobilo obvestilo, da je za 21. september t. l. razpisana oddaja del za modernizacijo državne ceste na odseku Kranj-Naklo v dolžini 8,5 km. Proračun za to delo znaša 10.300.000 dinarjev ter vsebuje poleg gradnje betonkega cestniša tudi preložitve ceste izven Nakla z železniškim nadvozom. Po izvršitvi vseh razpisanih del, ki morajo biti dovršena na kraja prihodnjega leta, bo cesta Ljubljana-Bled na celi črti modernizirana, deloma s sodobnim kolovozom, deloma s površinsko obdelavo.

* **Prijave za dvodnevni izlet v Trst, Gorico, Sv. Goro in na soška bojišča,** ki ga priredi Zveza bojevnikov v Ljubljani, Kolodvorska ulica 25, je z ozirom na omejeno število udeležencev vpslati čim prej. Izlet bo 2. in 3. oktobra t. l. z vlakom do Postojne, od tu pa z avtobusi do Trsta, Gorice, Sv. Mihaela, Sv. Goro in nazaj po Vipavski dolini v Postojno, od kjer je odhod z vlakom v Ljubljano. Cena za celo oskrbo z vožnjo je din 210 za osebo.

Iz Ljubljane

u— **Šestdesetletnica praznuje g. Jernej Milavec,** drž. uslužbenec pri davnem uradu Ljubljana. mesto. Po rodu Notranjec v Novi vasi pri Rakeku je nastopil službo pri finančni direkciji. V Novem mestu se je poročil z Emo roj. Peterlinovo, ki je imela za seboj VI. gimnaz. razredov. V zakonu sta se mu rodili dve hčerki. Ema se je poročila kot abs. juristka s poslovodjo tvrdke »Salus« inž. Henrikom Repičem, s. n. om prof. Repiča. Druga hčerka Alma je uradnica pri davnem uradu Ljubljana. Ica. Ob svoji 60letnici praznuje g. Milavec tudi 30letnico zakona. Gospod Jernej Milavec je znan po svojem dobrem in lepem značaju in po svoji vestnosti v službi. Zelimu mu še mnogo zdravih let v krogu ljube družine, znancev in prijateljev. Zdravo, gospod Milavec!

u— **Obveščilo in prošnja javnosti.** TKD Atena pripravila umetnostno razstavo v Jakopičevem paviljonu v času od 9. do 23. oktobra t. l. pod naslovom »Otrok v eliki in plastiki naše umetnosti«. Vabimo umetniške kroge, da se odzovejo razstavi z odgovarjajočimi svojimi deli, enako prosimo zasebne lastnike primernih slik, graf, plastik in skulptur, da nam javijo svoje naslove, če so voljni dati nam iste v ta namen na elektr. razpolago. Sporočila je nasloviti na pisarno TKD Atena, Prečna ulica 2. Pri strogem izboru razpoložljivih umetnin bo sodelovala žirija akademskih slikarjev. Razstava bo zavarovana. Sprejemala se bodo dela iz leta 1900. in naprej, starost upodobljenih otrok pa ne sme presegati pubertetne dobe. — Društvo prireja razstavo s propagandnih, strogo umetniških vidikov in iz gmočnih razlogov v korist našega otroka s etališča svojega delokroga. — Ne dvomimo, da bi razstava ne zanimala najširše javnosti. Ker je rok za prijave in priprave zelo kratek, prosimo čim prej svoje odziva. Slike se bodo do časa razstave shranjevale v prostorih Narodne galerije. — Odbor.

KINO UNION, tel. 22-21
Film ruskih narodnih motivov ruskih romanc, ljubezni in mladosti. Sodeluje zbor donskih kozakov in najboljši češki igralci in igralka.
SIBIRSKÉ NOČI
Danes ob 19.15 in 21.15 uri

u— **Odbor Učiteljskega pevskega zbora »Emil Adamič«** poziva vse svoje člane-pevce, da pridejo takoj k pevskemu tečaju, ki se vrši v Glasbeni Matici v Ljubljani. Tečaj bo trajal do vsehlega 27. t. m.

u— **Prijavljane za mariborski narodni tabor** mestno poglavarstvo ponovno opozarja, da vplačani znesek din 4 dobe vrnjen pri vstopu mestnega poglavarstva. Mestni trg št. 27, soba št. 2 vsak dan od 8. do 18. kjer lahko dobe še tudi izkaznice in znake za spomin, kdor jih še ni dobil. Izplačevanje bo definitivno zaključeno v soboto 27. t. m. ob 12. in bodo neizplačani zneski oddani mestnemu ubožnemu zakladu.

u— **Danes ob 9. dopoldne bo v tovrnem skladu na glavni postaji v Ljubljani javna licitacija približno 5000 kg presnih jabolk, prvotno za eksport določenih. Potrebno ambalažo morajo interesi kupci pripeljati se seboj.**

u— **Preiskava proti ravnanju Slovenske banke** Miru Jankoletu spravila na dan vedno nove podrobnosti o njegovih manipulacijah. Za komisarja banke, katero je policija izprva zapečatila, je bil postavljen odvetnik dr. Božič. Seveda je policija brž izvršila tudi preiskavo v Slovenski banki in je prvič našla eno samo hranilno knjižico. Ker pa je bil upravičen sum, da je Jankole precej knjižic skril ali sžgal, je bila v ponedeljek popoldne izvršena ponovna preiskava v banki in sta dva policijska agenta med različno šaro našla 111 hranilnih knjižic z različnimi vlogami. Precejšen del oškodovancev bo torej vendarle dobil knjižice vrnjene, obenem pa je na podlagi teh knjižic omogočena uspešna podrobna preiskava. Prizadete stranke se dnevno prijavljajo in je samo večeraj bilo policiji prijavljenih 11 novih večjih primerov, ko so bile stranke oškodovane od Jankoleta za prav znatne zneske. So pa tudi še nekateri, kakor je to vedno pri stilih aferah, ki rajši ostajajo v ozadju, kakor da bi imeli neveselosti pri sodišču. Tako za enkrat ni mogoče govoriti o skupni vsoti, za katero je Jankole oškodoval ljudi, ki so mu v stidli zaupali svoje hranilne knjižice in jih je odpravil z majhnim posojilom ali pa z mesečnimi obroki, kateri je nekaj časa plačeval, potem pa nenkrat ukinil. Sodna preiskava je poverjena sodniku Piškurnju. Pač šele po nekaj tednih, če ne celo mesecih bo mogoče dokončno ugotoviti, ali gre škoda res v milijone. Vsekakor pa kaže, da bo zadeva Mira Jankoleta daleč presegla Graskovo afero, tako po številu oškodovancev, po višini škode, kakor tudi po načinu spekuliranja.

KIRURG
dr. BOGDAN BRECELJ
specialist za ortopedijo bo zopet **REDNO ORDINIRAL** v petek 26. avgusta od pol 14. do pol 16. na Emonski 20 v Ljubljani.

u— **Zbiranje obljeb, perila, obutve za reveže.** Mestna občina bo z današnjim dnem pričela zopet vsako sredo zbirati obleke, perilo, obutv, posteljino in drugo porabno blago za svoje reveže. Darovano blago bo shranjeval mestni socialni urad in ga delil po potrebi siromakom. Potreba bo v jeseni in v zimi dosti večja, kakor sedaj v toplem letnem času. Zato vabi mestna občina, da se občani vsako sredo spomnijo revežev in pošljejo stvari, ki jih morejo pogrešati, na Vodnikov trg pred spomenik, kjer bo ob suhim vremenu postavljena posebna stojnica in bo uradni pooblaščenec sprejemal darovane stvari. Vse blago vpiše urad v posebni seznam, v katerega potrdi dotični siromak, ki blago prejme, njega prejme. Tako se more vsakdo prepričati, kako je urad darovane stvari porabil. Razume se, da občani ne pošiljajo umazanega in nerabnega blaga.

Mednarodna špijonaža na delu!
Vojna špijona
Kino Matica ob 16., 19.15 in 21.15 uri

u— **Zboljšanje tramvajskega prometa na Tržaški cesti.** Odkar je stekel za Vič tramvaj, je med občinstvom, ki se vozi na tej progi, mnogo upravičene nejevolje, ker je treba pri Langusovi ulici in pri Stanu in domu, kjer teče tramvaj le po enem tiru, a je tod promet čisto najživljnejši, dalje časa čakati, pri tem pa se marsikateremu potniku mudi v službo ali po opravkih. Upravni odbor električne cestne železnice se je sedaj odločil, da bo še letos na Tržaški cesti izvršil načrt dvojnega tira od Langusove ulice do Stana in doma. Oba tira bodo preložili v sredino cestniša. Celotni stroški preložitve so preračunani na približno 220.000 dinarjev.

KINO SLOGA — Tel. 27-30
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri
USODNI DIJAMANT

u— **Dve hudi nesreči sta se pripetili večeraj v Ljubljani.** Na Marjinem trgu je malo pred deseto uro dopoldne avto prevrnil tr govskega potnika Antona Zavria, ki je dobil težje rane na glavi in rokah, in moral biti odpravljen v bolnišnico. — V Linhartovi ulici pa je popoldne padel s strehe delavec Vinko Alič in je bil nezavesten prepeljen v bolnišnico. Alič se je pri padcu tako močno poškodoval, da se do večera ni zbudil k zavesti.

u— **Za mestne reveže** je daroval g. Bader Edo, ravnatelj tovarne za klej na Šmartinski cesti, 200 din. za kar se mu mestno poglavarstvo najlepše zahvaljuje.

Iz Celja

u— **Svečano proslavo 20letnice svobode** in rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. bo priredilo 6. septembra Sokolsko društvo Celje-matica skupno z ostalimi celjskimi narodnimi društvi. Ob 10.15 dopoldne bo zbor sokolstva na dvorišču mestne narodne šole, nato bo svečana povorka sokolstva in ostalih narodnih društev po mestu. Po stiku na Detkovem trgu bo z balkona Narodnega doma govor o pomenu 20letnice naše svobode in kraljevem rojstnem dnevu, nato pa bo razhod.

KINO UNION. Danes »JENNY« dnevno predstave ob 16., 18.30 in 20.30.

CITATELJE — KUPOVALCE

»JUTRA« V ITALIJI

zlasti one iz Julijske Benečije, ki bi radi dobivali »Jutro«, dostavljeno po pošti na dom, opozarjamo, da naj »Jutro« naročijo pri našem zastopniku

GIOVANNI PAROVEL,
TRIESTE 9, CASELLA POSTALE N. 593,
VIA F. DENZA N. 3.

Naročnina za en mesec znaša Lit 16, ki jo naročniki lahko plačajo osebno pri našem zastopstvu, ali pa naj jo nakazujejo po poštni položnici (Servizio dei Conti Correnti Postali N. II-1649, Giovanni Parovel, Trieste). Na hrbtni strani pripomnite, da je nakazilo namenjeno za naročnino »Jutra«.

e— **Letalski miting.** V nedeljo 4. septembra bo na travniku inž. Ježovnika pri Levcu propagandni letalski miting, ki ga bo priredil mestni odbor kr. jugoslovenskega aerokluba »Naša krila« v Celju ob proslavi desetletnice svojega obstoja. Pokrovitelj te velike prireditve je Nj. Vis. knez namestnik Pavle. Glede na zanimiv spored pričakujemo, da bo odziv občinstva zelo velik.

e— **Spet karambol.** V zadnjem času so karamboli na celjskih cestah in ulicah skoraj na dnevnem redu. Potrebno je, da oblast poostri nadzorstvo cestnega prometa in krivice ekseplicirno kaznuje. — V nedeljo proti večeru je trčil v 20-letno odvetniško uradnico Angelo Sketova iz Celja, ko se je peljala s kolesom po cesti, neznan kolesar in jo prevrnil. Sketova si je pri karambolu zlomila desno roko. Zdravi se v bolnišnici.

Iz Maribora

a— **Pomembna obletnica.** Dne 23. avgusta leta 1913 je bila svečana otvoritev mariborskega državnega mostu. Prav večeraj je torej minilo četrto stoletje po tem dogodku, ki je bil pomenljiv za vse mariborsko okrožje, saj je bila ob otvoritvi izdana cela ploha najzgodnejših odredb, po katerih je bilo prepovedano razobešati slovenske zastave ter dajati duška svojemu prepričanju s slovenskimi vzkliki. Z mariborskih hiš so tedaj plapolale frankfurterice, ki naj bi cesarjevega zastopnika Friderika prepričale, da je Maribor velenemsko mesto. Nemškutarstvu na kljub so se ob slavlju čuli vzkliki »živio«, na ponosnem Narodnem domu pa je zaplapolala slovenska zastava, ki jo je policija brž odstranila. Preden so policisti dovro opravili svoj posel, je izginila tudi črnožolta avstrijska zastava z Narodnega doma. V tem dejanju je bilo mnogo značilnega in simboličnega za bodoči razvoj in usodo Maribora, ki je že pred 25 leti dokazal, da živi tu slovenski rod, ki hoče svobodo in neodvisen razvoj v lastni svobodni državi.

a— **Himen.** V frančiškanski cerkvi sta se poročila Vera Šturmova, cand. fil., in Vlatko Kurelič, dipl. pravnik, sin pok. dr. šime Kureliča, istrskega deželnozbornskega poslanca in pazinskega župana. Priči sta bila inž. Nikola Paukovič za nevesto in dr. Mirko Nežić za ženina, oba iz Zagreba. Obilo sreče!

a— **Svoja Glasbene Matice Maribor** prične letos 50. šolsko leto. Vpisovanje gencev bo 1., 2. in 3. septembra dnevno od 10. do 12. in od 16. do 18. v pisarni Glasbene Matice na Aleksandrovi cesti nad uni. onsko dvorano. Pouk se prične takoj 1. septembra. Poučevalo se bo solopetje, klavir, violina, violončelo, glasbena teorija in mladinsko petje. Za učence osnovnih šol pa bo poseben tečaj kot priprava za pouk na glasbilih.

a— **V počastitev spomina pok. lekar-narja g. Boga Orožna** v Ptuj so darovali za Šavnikov podporni fond Lekarnarska zadruga v Mariboru 500 din; mg. Ivan Vidmar, lekarnar v Mariboru 200 din; mg. Franc Minafič, lekarnar v Mariboru 200 din.

a— **Seznam davčnih osnov za pridobitino** za davčno leto 1933 je razgrnjen davčnim zavezancem na vpogled v vložišču mestnega poglavarstva Rotovski trg 1, soba št. 7, od 24. t. m. do vključno 6. septembra 1933.

a— **Za kruhom...** 50 sezonskih delavcev je potovalo večeraj preko Maribora v Francijo.

a— **Prepovedan živinski sejem.** Večera bi moral biti v Mariboru sejem, ki ga je pa oblast zabranila in sicer zaradi pojavu slinavke in parkljevke v neposredni mariborski okolici, zlasti v Bohovi, kjer pa je veterinarska oblast poskrbela za takojšnje preprečenje nadaljnjega širjenja. Kmetje, ki niso bili o tem obveščeni, ker je izšel ukrep v zadnjem času, so prignali v Maribor živino z Dravskega in Ptujškega polja, celo iz Konjice, pa so bili zadržani na Tezemu, od koder so se morali vrniti domov, ker je bil dogon živine v mesto prepovedan.

a— **Čarobna pišča.** Pred okrožnim sodiščem je bila zanimiva razprava. Zagovarjati se je morala 25letna Marija G. iz Krčevine zaradi odprave telesnega plodu. V obtožnici se navaja, da je Marija G. zauživala neko piščo iz kuhanske oleandra in vina, ki je znana kot uspešno splavno sredstvo. Marija je bila zaradi odprave telesnega plodu obsojena na dva meseca strogega zaporu pogojno za dobo treh let.

a— **Zajeta ciganska vilmolska tolpa.** Na Vinsekem vrhu pri Ivanjkovcih je vilmolska skupina ciganov v stanovanje posestnika Ivana škerjanca. Odnosla je vse, kar je bilo količjak vredno, obleke, razno posodo, posteljino in druge predmete. S precej obilnim plenom so izginili v bližnji gozd, kjer pa so jih pri razdeljevanju plena zasledili budni orožniki, ki so vodilno petoro ciganske tolpe zajeli in aretirali. Ostali so se razkropili po gozdu.

a— **V znani aferi Rožetove privredne zadruga,** katere funkcijarji so bili nedavno, kakor smo poročali, izpuščeni iz preiskovalnega zaporu, je nastal prav zanimiv preokret. Poroč

SPORT

Novi Sad — velika uganka

Devet juniorskih rekordov, ki si jih ne znamo pojasniti

Seniorsko plavalno prvenstvo nas ni moglo preprečiti, na juniorskem v Novem Sadu pa so čemerilci ugotovili rezultate, ki so v mnogih primerih znatno prekosili obstoječe rekorde. Vedeli smo sicer, da imajo nekateri naši klubi izvrstne juniorje, da pa nam bodo postregli s takimi rezultati, ni nihče pričakoval. Saj so vsi, ki so postavili rekordne čase, že plavalci v morju, vendar takih rezultatov še niso imeli.

Poglejmo rezultate, ki so bili boljši od rekordov. Za Skupno smo vedeli, da je velik talent, toda njegov čas na 50 m prosto 26.1 je predobro, da bi ga strokovnjak brez premišljanja vzel na znanje. Še bolj čuden je njegov čas v štafeti 25.2, kar bi bilo samo 2 desetinki sekunde slabše od Weissmüllerjevega svetovnega rekorda. Začuden je zbudil tudi rezultat Jugove štafete 4x50 prosto 1:54.5, ki da povprečno za plavalca 28.6. Ne da bi hoteli omalovaževati Jugove juniorje, se nam ta čas zdaj vendarle malo verjeten in potem oba časa juniorja na 100 m prosto, 1:31 za Wernerjevo in 1:32.2 za Martinovo, ki ju nista do Novega Sada dosegli niti v morju. Predobra je seveda Krm-potičeva z 32.3 na 50 in 1:15.4 na 100 m prosto, enako Defilipov rezultat na 200 m 2:16.4, dalje čas Smolkove na 100 m hrbtno 1:22.6, saj je bil v morju njen naj-boljši čas okoli 1:25. Najbolj presenetljiv pa je čas štafete Viktorije na 3x100 m me-

šano 3:34.1, ki je za 2.7 sek boljši od rekorda Ilirije, ki ga je dosegla z Willanom na hrbtni, Cicerjem na prsni in Frilechem na prosti progi, torej s plavalci, kakršnega nima Viktorija niti enega. Pestevšek je kot četrtoplasirani dosegel na 200 m sijaen rezultat 2:26.4. Nič manj kakor devetkrat je bil izboljšan rekord.

Če trezno pregledamo te številke, moramo priznati, da so rezultati predobri. Nihče ne bi trdil, da so v sladki vodi možni boljši časi kakor v morski. Na nekem juniorskem prvenstvu se je že zgodilo, da so nam juniorji postregli s presenetljivimi rezultati, ki so daleč prekosili seniore. Po-zneje so ugotovili, da je bila progla škorna 2 m prekratka. Nikakor nečemo sumničati sodnikov, toda nekaj je moralo biti: ali so bile ure prepočasne ali pa s progno ni bilo vse v redu. Zdrav razum se nam upira, da bi mogli verjeti rezultatom, predobri, mnogo predobri so! Čeprav smo veseli do-brih juniorjev, jim ne moremo verjeti, da so res tako izvrstni, kakor so ugotovili ča-somerilci v Novem Sadu. Saj je velika ve-čina teh juniorjev nastopala in še nastopa v tekмах za Jadranski pokal, pa vendar v morju niso dosegli niti približno enakih časov. Zaradi tega nam bo Novi Sad ostal uganka, ki je brez pojasnila onih, ki so te čase merili in priznali, ne moremo rešiti.

4 x 200 m prosto: Amerika 9:03.6, Evropa 9:10.8.
100 m prsno: Balke 1:12.3, Werson (A) 1:18.2.
100 m hrbtno: Schlanach (E) 1:09.7, Neunzig (A) 1:11.
3 x 100 m mešano: 1. Evropa 3:21.2, 2. Amerika 3:38.
1500 m prosto: Flanagan 19:39.5, Borg 20:09.4.
Skok: Weiss (E) 118.47, Root (A) 115.20.

Sportna načela

V Srednji Ameriki se redno vsake štiri leta prireajo sportne igre po vzorcu in načelih olimpijskih iger od leta 1936 dalje. Na sporedu so tudi letos. Na vseh sportnih sporedih, po vseh šolskih prostorih in na vseh igriščih so po prizadevanju olimpijskega odbora v San Salvadoru objavljena naslednja sportna načela olimpijca:

Disciplinirati samega sebe je dolžnost vsakega sportnika.

Brez poštenih iger ni lepote v sportnih tekmah.

Viteški duh tvori moralno eleganco sportnika.

Dolžnost sportnika zahteva vso njegovo pozornost in zato ga ne motite s krikom in nepotrebnimi navseiti.

Niti tekmovalci niti publika se smejo pokazati nezadovoljstva s sodniki.

Sodnika ne smemo kritizirati!

Pravi sportnik je oni, ki ve ceniti korektno igranje.

Ne pozabi, da so nasprotniki naši gostje in zavedaj se zmerom svojih dolžnosti nasproti njim!

Kako lepo bi bilo, če bi bila ta načela napisana tudi po naših sportnih prizoriščih, koliko lepše bi bilo še, če bi se tekmovalci in obiskovalci sportnih prireditev tudi ravnali po njih!

SK Ilirija (hokejska sekcija). Drevo točno ob 19. bo obvezen članski sestanek v klubiški sobi kavarne Evrope zaradi dogovora za gostovanje v Rumuniji. Obvestite se med seboj.

Mariborski Sokol narodni javnosti

Poziv k odkupu temeljnih kamnov za ureditev dvorane

Z nakupom unijske dvorane v Mariboru ter pripadajočega vrta je postalo mati-čno Sokolsko društvo v Mariboru lastnik največje reprezentativne dvorane v Jugoslaviji. Vsa nacionalna javnost je pozdravila ta dogodek in zlasti se je tega radovala obsejna Sokolska. Toda z nakupom dvorane je bil storjen šele prvi korak v izvedbi načrtov, ki si jih je zastavil mati-čno Sokolsko društvo. Potrebne je moderno opremljeno telodavnico, v kateri bo lahko res smotno vzgajalo svojo mladino, potrebuje pa še druge naprave, v katerih se bo svobodno razmahnilo društveno življenje.

Sokol bi rid ohranil reprezentativno dvorano kljub adaptaciji tako, da bo sposobna še vedno za razne kulturne in druge prireditve. Seveda je to, zlasti pa adaptacija in razne naprave, zvezano z ogromnimi stroški, ki jih mati-čno društvo zaenkrat nima, ker se je že z nakupom dvorane popolnoma izčrpalo. Zato je gradbeni odsek izdal na vs nacionalno, napredno in sokolsko čutečo javnost poziv, da mu pomaga k izvedbi načrtov. Poziv je naslovljen tudi na pridobitne kroge in vse one, ki so doslej izkazovali Sokolu svojo naklonjenost, da postane Maribor prava trdnjava sokolstva. Potrebna so velika sredstva, zato naj prispeva vsak po svojih močeh, zlasti pa potrebuje Sokol podpore od velikih podjetnikov in industrije, ki se naj zaveda, da prihaja iz sokolskih telodavnic mlada jugoslovenska armada, prežeta ljubezni do domovine in odločena, vedno braniti naše obsejno ozemlje.

Gradbeni odsek je razposlal poziv za

vpisovanje kamnov za dom in zastopniki mati-čnega Sokola bodo prišli nabirati sredstva. Vsi, ki se zavedajo poslanstva sokolstva, bratje in sestre, ki ste prežeti velike sokolske misli, na delo, da bo mladina mogla zaključiti svojemu mlademu staršini ob njegovi polnoletnosti: Tu smo, armada neupogljivih borcev v obmčni trdnjavi, ki jo bomo držali in branili do poslednje kaplje krvi proti vsakomur!

Sokol Planina pri Rakeku priredi v nedeljo 28. t. m. ob 15. svoj javni telodavni nastop kot zadnji v sklopu obsejnega okrožja, ker je bil za 10. julija napovedani nastop zaradi neprekinjenega dežja onemogočen in zato odločen. Vabimo vse bratske sokolske edince okrožja kakor tudi vsa sokolska javnost, da s svojo polnoletnostjo manifestira tudi v našem, v neposredni bližini državne meje ležečem trgu za sokolske ideje. Po nastopu je narodna zabava.

Sokol Strigova. Po vsesokolskem izletu v Pragi je prišlo tudi v naše društvo novo življenje in razpoloženje. Dom, ki si ga je društvo kupilo lani je skoraj plačan, le malenkost je še na dolgu, ki pa ga bo krila, kakor smo trdno prepričani letošnja sokolska tombola, ki bo 4. septembra na letnem telodavišču. Doseganje naše tombole so zna-ne po svojih mnogih lepih dotikih in lepem obisku, letošnja pa bo prekašala vse dosedanje. Društvo je v zadnjem času ustano-vilo svoj strelski in kolesarski odsek, ki bosta v kratkem imela delovne sestanke. Poleg notranjega društvenega dela posveča društvo tudi dovolj pažnje svoji sokolski deci in naraščanju, ki jima je bila prirejena dečja tombola z zelo lepimi dobroti

Smrtna nesreča dveh otrok

Prvi se je utopil, drugega je ubila skala

Krško, 23. avgusta
V soboto dopoldne se je v Novi gori pri Krškem dogodilo, da je v bližnji mlaki, ki je od domače hiše Sršenovih oddaljena komaj trideset korakov, utonil dveletni sinček Edvard. Kljub pozornosti, ki mu jo je ves čas posvečala mati, se je fantek med pripravljanjem obeda neslišno izmuznil iz hiše in se nameril proti bližnji mlaki, v kateri se je utopil. Našel ga je 13-letni Alojz Znidaršič iz Nove gore in obvestil o tem svojega očeta, ki je utopljenčka poteg-

nil iz vode in v njem prepoznal sina Sršenovih. Uzalostena mati je mrtvega otroka odnesla domov in ni mogla doumeti, kako se je mogla nesreča primeriti v kratkem času nekaj minut.

Istega dne se je v Novi gori smrtno ponesrečil 10-letni sin posestnika Kerina. V domači hosti sta z očetom nabirala srobitino. Sinček je nič hudega sluteč stopil med grmovjem na ogromno skalo, ki je po vsej priliki tehtala nad 500 kg. Nenadoma pa se je skala premaknila, Kerinov otrok je padel vzrak, skala pa z vso svojo težo nanj, da mu je zdrobila prsni koš in povzročila takojšnjo smrt.

Lepšega kraja ni...

Danes goduje sv. Jernej. Zahvalimo ne-bo, z njegovim godom so končani naši dnevi. Sv. Jernej je velik priprošnjik, naj nam da lepo in plodno jesen. Imenitna proslava sv. Jerneja bo v nedeljo v slovečem kraju njegovega imena na Dolenjskem. No, saj ste že prebrali velike zelene plakate, ki po Ljubljani in po deželi napovedujejo otvoritev novega dirkališča, prezanimive konjske tekme, stehvanje, razstavo premiranih konj in povorko najčistejših živalic. Pri totalizatorju boste lahko stavili in za-deli ogromno denarja. Godba na pihala bo skrbela za dobro voljo. Po dirkah bo sijaj-na kmečka veselica v starem hrastovem gozdu ob dirkališču. Popeljimo se v nedeljo z vlakom do Novega mesta in nato za 11 din z avtobusom do St. Jerneja. Ali pa se naravnost iz Ljubljane odpeljite s Putniko-vim avtobusom, vožnja z vso oskrbo stane le 95 din. Pojdimo med vesele Dolenjce, da bomo složno pomagali zapeti staroslavno himno:

Lepšega ptiča ni
ko je petjáln,
lepšega kraja ni,
ko je Sent Jarn...

KOLESA znamke „AXO“

v prvovrstni kvaliteti in lepi izdelavi,
kupite ugodno pri

H. SUTTNER,
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 6.

Zahtevajte brezplačen cenik. — Ugodni
plačilni pogoji!

Wellington je strašno mrzil nočniko pisa-vo, sam pa je tako čestit, da niso njegovi
častniki ekoro nikoli znali prebrati danih
povelj. Ob neki važni priložnosti so mu
častniki vrnili važno povelje s prošnjo, naj
jim blagovoli pojasniti kaj prav za prav
stoji v njegovem pismu...

Gospodarstvo

Izvozniki za določitev najnižjega tečaja klirinške marke

Ze včeraj smo poročali, kakšno razburja-nje povzroča med izvozniki — neprestano slabljenje klirinške marke, ki ga je za-krivil porast naših klirinških terjatev v Nemčiji, a ga spekulacija uvoznikov in pre-velika ponudba klirinških mark po Priza-du še pospešujeta. Prva dva dneva v tem tednu se je klirinška marka sicer popravi-la, vendar pa še ni zanesljivo, če bo ta po-pravek stalen, odnosno če se bo marka zo-set dvignila na tisti minimum, s katerim so izvozniki še nedavno z zanesljivostjo ra-čuneli, to je 14.50. Sodijo, da so izvozniki zaradi padea klirinške marke v teku pre-teklega tedna izgubili lepe milijone.

Po vesti iz Beograda se to v kratkem vrši posvet izvoznikov, na katerem se bo obravnavalo vprašanje ukrepov, ki so po-

trebni za ustaljenje tečaja klirinške marke. Izvozniki bodo zahtevali, da odločilni čil-nitelji zagotovijo najnižji tečaj, to je te-čaj, pod katerega marka ne sme pasti. Iz-vozniki so prepričani, da bodo v ministristvu za finance in pri Narodni banki to njihovo zahtevo resno in vsestransko preučili. Če bo tečaj marke višji od zajamčenega naj-nizjega tečaja med izvozniki ne bo mnogo opozicije proti temu, da bi Narodna banka odkupovala od njih določen odstotek klirinških mark po specialnem tečaju.

Čvrsta tendenca nemške klirinške marke včeraj in predvčeršnjim prihaja po ves-tih iz Beograda od tega, ker Prizad ni nastopal na borzi kot ponudalec mark. Me-nijo, da bo marka znova oslabela, kakor hitro se Prizad pojavi na borzih.

Gospodarske vesti

== V trgovinski register so se vpisale nastopne tvrdke: Jožef Ošvald, trgovina z lesom v Domanjševih, »Teza«, družba z omejeno zavezo v Kranju (tkaninska in-dustrija in izdelovanje ostalega blaga), Steklarna Kovčič v Mariboru, »Sumpore Senčar & Schwab« v Ptuj (topljenje žvepla in izdelovanje zakadov). Izbrislale so se tvrdke: Rudolf Maršik, trgovina s sadjem v Bodoncih, Ivan Bergant, tvornica olja in firmež v Medvoda, obe zara-di prestopa obrata, Goleš in Purbert Franc v Novem mestu (izdelovanje in prodaja mesnih izdelkov) zaradi razdru-žitve, Jožef Košmerlj, trgovina z mešani-m blagom v Retjah, zaradi smrti, An-ton Marčič, usnarjstvo in trgovina v Slo-venški Bistrici, zaradi prestopa obrata, Prah, trgovina z mešanim blagom v Čr-ni, zaradi prestopa, Sbil Marija, trgovi-na z mešanim blagom v Mokronogu, Fi-šter Ivan, trgovina z govrjo živino v Ra-dečah, Hirsal Franc, trgovina z mešanim blagom v Ribnici, Peterlin mlajši, trgovi-na z mešanim blagom v Robu, Pungertar Matko, trgovina z mešanim blagom, us-njem in poljskimi pridelki v Višnji gori, in Jakob Dereani, trgovina z mešanim blagom v Žužemberku.

== Razširjena zabrana uvoza živine in ži-vinskih produktov v Českoslovaško. Česko-slovaška vlada je zaradi živinskih kužnih bolezni razširila zabrano uvoza goved, ovc, koz, svinj in njihovih delov in odpadkov, krme, stelje in gnoja iz vseh srezov drin-ske in dunavske banovine in iz Beograda, dalje iz srezov Lendave, Laškega Radovljice, Daruvara, Donje Miholce, Djakova, Dugega sela, Grubišnega polja, Koprivni-ce Kostanje, Križevcev, Našice, Osijek, Pakrac, Preloza, Samobora, Podravске Sla-tine, Slavonske Požege, Valpova, Velike Go-ric, Vinkovcev, Virovitice, Vukovara, Za-greba, Županje, Derwent, Doboja, Grača-nice, Gradaca in Maglaja. Tvorniško oprana ali predelana volna in odpadki od volne in dlak se lahko uvažajo v Českoslo-vaško, ako se predloži potrdilo občine, iz katere prihaja blago, da v tej občini ni kužnih bolezni in da se omenjeno blago lahko izvaža brez nevarnosti okuženja. Sla-ma se lahko uporabi za pakiranje, toda se mora takoj po prejemu sežgati.

== Slovenska jabolka na Dunaju. V za-četku preteklega tedna sta dospela iz Slo-venije dva vagona jat-olk na Dunaj Jabol-ka so bila kupljena po 25 pfenigov na meji, a prodajala so se na debelo po 27.50 pfeni-ga (ocarinenja). Te dni pričakujejo na Dunaju prvo pošiljko hruš iz Slovenije.

== Odboritev naknadnega kontingenta za jugoslovensko sadno mezo v Nemčiji. Na posredovanje odposlanca našega zavoda za pospeševanje trgovine s tuji-no v Berlinu je Nemčija odobrila Jugoslaviji naknadni kontingent za sadno mezo v vrednosti 150 tisoč mark. Odboritev velja za mezo iz malin, marelic in jagod. Vsa uvozna do-volenja za ta naknadni kontingent je do-bila Einkaufsgesellschaft für Konservinen-dustrie, Berlin.

== Pred ustanovitvijo mednarodnega kar-tela svinca. Iz Londona poročajo, da se bodo v začetku septembra sestali v Londo-nu zastopniki glavnih producentov svinca. Na sestanku bo razgovor o sklenitvi me-dnarodnega kartela. Glavna naloga kartela bo določanje cen, ki se bodo gibale okoli 20 funtov za tono. Sedanja cena svinca na londonski borzi znaša 14.3125 funta. Tržišče svinca je bilo doslej edino kovinsko tržišče, ki ni bilo podvrženo kontroli karte-la. Pogajanja za ustanovitev kartela so se vršila že leta 1929., a niso dovedla do upeha. Sprito tega je svetovna kriza vpliva-la na cene svinca mnogo bolj kakor na cene ostalih kovin. Pred tremi leti so se producenti dogovorili, da bodo javljali drug drugim vsako povečanje produkcije, vendar je ta dogovor ostal brez praktičnega efekta.

== Podpore za zgraditev sadnih sušilnic. Z odlokom kmetijskega ministra so bile odobrene podpore za zgraditev sadnih sušilnic bamskim upravam v Ljubljani, Splitu in Skoplju. Bamska uprava v Ljubljani je dobila znesek 35.800, v Splitu 21.500 in v Skoplju 21.500 din.

== Letošnja sladkorna kampanja v do-maših sladkornih tvornicah se bo začela v začetku septembra, a del tvornice bo začel obratovati najpozneje sredi septembra. Ka-kor kaže, bo produkcija sladkorja letos iz-datna. Zadoščala ne bo samo za redne potrebe v naši državi, temveč bo tudi ostal velik del produkcije za rezervno. Kakovost sladkorne pese je povprečno dobra.

== Industrija za predelovanje sadja za-htera trošarine prost sladkor za konzerve, namenjene izvozu. Iz Beograda poročajo, da je industrija za predelavo sadja in sadnih sokov izročila ministristvu za finance spo-menico, v kateri zahteva, da se oprosti trošarine sladkor, ki se uporablja za kon-serve in soka, ki so namenjeni izvozu.

== Jugotaniin v lanskem letu. Jugotaniin, d. d., v Zagrebu, ki ima tvornice v Sevnici, je določila za lansko leto 23odstotno dividen-do na glavnico sedmih milijonov dinarjev.

Predlanskim je znašala dividenda 15 od-stotkov.

== Topilnica antimona v Zajači bo začela obratovati septembra. To moderno topil-nico antimona v Zajači pri Krunpju je zgra-dila delniška družba »Montania«, Zainte-resiran je pri njej z znatnim delom nemški kapital.

== Znatne padce cen na debelo v Zedi-njenih državah. Juliški indeks cen na de-belo v Zedinjenih državah je pokazal na-sproti istemu času lanskega leta naslednje gibanje (osnova 100 za leto 1926.): sirovine 78.0 (v lanskem juliju 86.7), rastlinski pro-dukti 72.8 (92.0), živilski produkti 78.1 (79.2), tkanine 67.2 (74.1), les in gozdni produkti 76.3 (78.0), železo in železni pro-dukti 98.9 (105.6), neželezne kovine 70.8 (85.6), kemikalije 69.8 (89.8). Številčkan kažejo, da je nivo cen v Ameriki zelo po-pustil.

== Oddaja gradbenih del. Bamska upra-va v Ljubljani je včeraj v »Službenih no-vinah« napovedala ponudbeno licitacijo za oddajo gradbenih del za gradnjo za-voda za strojništvo in okviru tehniške fa-kultete v Ljubljani. Licitacija bo 10. sep-tembra. Po proračunu bodo znašali »troš-ki« za ta dela 2,72.693.32 din.

Borze

23. avgusta
Na ljubljanski borzi so se trgovali an-gleski funti v privatnem kliringu neizpre-menjeno po 288. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v grških bonih po 29.25, med tem ko so se angleški funti ponujali po 238 brez zaključkov. Nemški klirinški čeki so se podražili in so v Ljub-ljani stali 14.30 nasproti 14.20 včeraj. V Beogradu so bili po 14.2750 (včeraj po 14.2017) in v Zagrebu po 14.33 (včeraj po 14.24). Za sredo septembra so se v Zagre-bu trgovali po 14.25 in za konec septem-bra po 14.20.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2380.66—2395.26
Berlin 1742.03 — 1755.91, Bruselj 733.45 — 738.51, Curih 996.45 — 1003.52, London 211.98 — 214.04, New York 4318.51 — 4354.82, Pariz 118.56 — 120, Praga 150.19 — 151.29, Trst 228.15 — 231.23.
Curih. Beogr-d 10, Pariz 11.9350, Lon-don 21.2975, New York 436.5805, Bruselj 73.60, Milan 22.98, Amsterdam 238.80, Berlin 174.85, Dunaj 33, Stockholm 109.85 Oslo 107.05, København 95.10, Praga 15.0750, Varšava 92.25, Budimpešta 86.50 Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna ško-da 485 — 485.50, 4% severne agrarne 61.50 — 62, 4% agrarne 62 — 63, 6% dalm. agrarne 91.50 — 92.25, 6% begluške 92.50 — 93.50, 7% stabiliz. 98 den., 7% invest. 99.50 — 100, 7% Seligmann 99 den., 7% Blair 94.95, 8% Blair 98.50 — 99.50, delnice: PAB 232 — 235, Na-rodna banka 7250 den., Sečerana Bečke-rek 600 bl, Osješka livarna 90 den., Du-brovačka 350 den., Trbovlj. 173 — 174, Oceania 760 bl, Jadranska 350 den.
Beograd. Vojna škoda 484.50 — 485, 4% agrarne 63 bl, 6% dalm. agrarne 92 — 92.25, 6% begluške 93 — 93.50, 7% stabiliz. 98 den., 7% invest. 100 den., 7% Seligmann 99 den., 7% Blair 94 — 94.50, 8% Blair 98.50—99.25, PAB 232—231.50 (232.50 — 235), Narodna banka 7275 — 7300.

Blagovna tržišča

ZIRTO

+ Chicago (23. t. m.) Začetni tečaji: pše-nica: za sept. 68.25, za dec. 65.25, za maj 67.3750; tršičica: za sept. 51.3750, za dec. 48.75, za maj 50.3750.

+ Winnipeg (23. t. m.). Začetni tečaji: pšenica: za dec. 67, za maj 70.

+ Novosadska blagovna borza (23. t. m.). Tendence neizpremenjena, promet srednji. Pšenica: nova (78 kg) baška 147 — 152; sremška (79—80 kg) 147—149; slavonska 150—152; banatska 147—154; baška potiska 151 — 153. Tršičica: baška in sremška 127 — 129; banatska 125 — 128. Ove: sremški 122.50 — 125; elavonski 118 do 120. Jeknen: baški in sremški (64 — 65 kg) 140 — 145. Moka: baška »0g« in »0gg« 255 — 265; »2« 235 — 245; »5« 215 — 225; »6« 195 — 205; »7« 165 — 175; »8« 110 — 115. Fižol: baški in sremški v vrečah 117.50 — 125; baški in sremški beli brez vreč 202.50 — 205. Otrobi: baški in sremški 92.50 — 97.50.

+ Budimpeštanska termnska borza (23. t. m.). Tendence čvrsta. Promet slab. Rž: za okt 15.47 — 15.49, za maj 15.10 — 15.12. Tršičica: za avg. 19.00 — 19.03, za sept. 17.90 — 17.95, za maj 14.06—14.07.

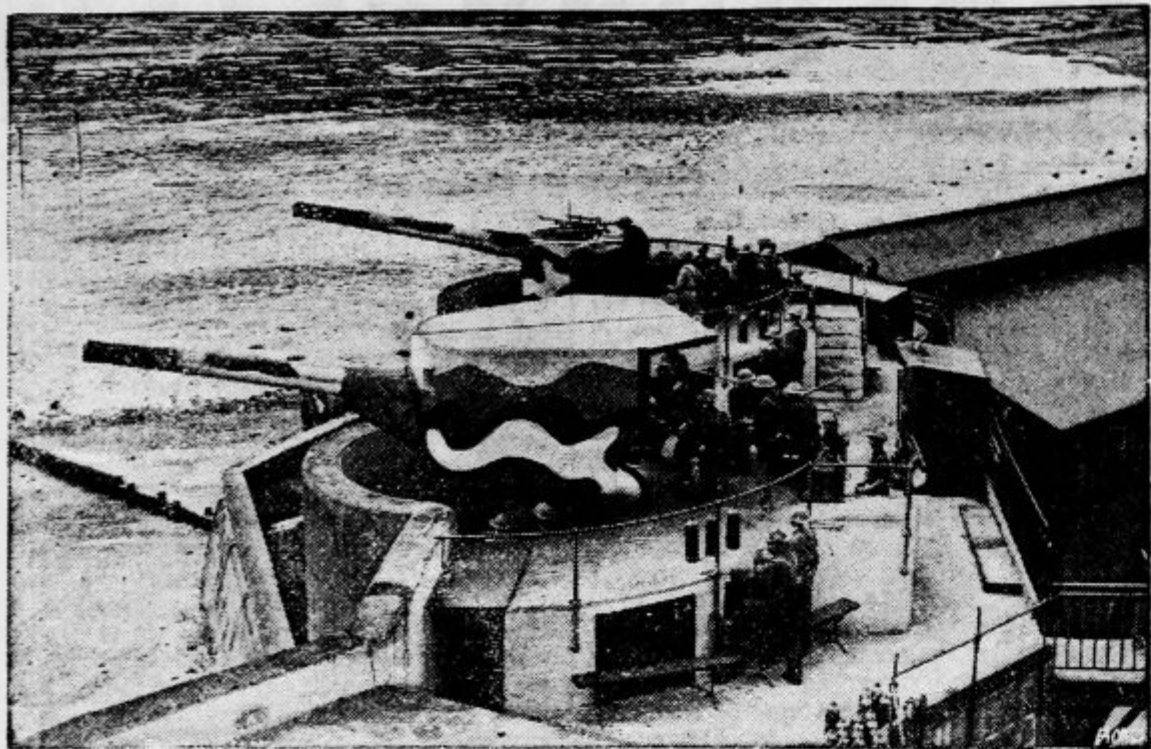
BOMBAS

+ Liverpool (22. t. m.). Tendence stal-na. Zaključni tečaji: za avg. 4.52 (prejš-nji dan 4.57), za dec. 4.61 (4.66), za marč 4.68 (4.73).

+ New York (22. t. m.). Tendence stal-na. Zaključni tečaji: za sept. 8.04 (8.20), za dec. 8.27 (8.35 — 8.37), za marč 8.28 (8.37).

Klet »ZVEZDA« zopet OTVORJENA

Obramba angleškega obrežja

Baterija obrambnega obalnega topništva pri zadnjih manovrih

Boljše in odpornejše kovine

Primesi povečajo porabnost in izključujejo nedostatke

Novije raziskave so dognale važne stvari o velikem vplivu, ki ga imajo primesi tujih snovi na značaj kovinskih snovi. S temi primesmi je mogoče povečati uporabnost tehničnih izdelkov, izogniti se neprijetnim napakam pri tehničnem delu in štediti z dragocenimi snovmi.

Aluminijska litina se z majhnim dodatkom titana, kakor tudi zlitine iz aluminija ter silicija z najmanjšimi primesmi natrija izboljša. Snovi postanejo trdnije in poveča se jim tudi vlečnost. Za utrditev aluminij-sko-bakrenih zlitin (duralumin) in zlitin iz cinka ter aluminija imajo zelo dober vpliv majhni dodatki magnezija.

Na podoben način postane svince trdnješi, če mu primešamo komaj 0,05 odstotka

kalcija, magnezija ali silicija, baker pa se utrdi, če mu dodamo 1 do 2 odstotka berilija, kroma, kobalta in silicija. Majhne primesi pa imajo lahko tudi neugodne posledice.

Samo 0,25 odstotka fosforja zniža bakrovo prevodnost za elektriko n. pr. za polovico. Škodljivo »stiranje« mehkega železa, ki postane krhko in neporabno, povzroča primesi ogljika ali iduška, ki znaša manj nego 0,1 odstotka. Baker postane krhek že po neznatni primesi bizmuta, a nikel postane v toploti krhek, če se mu primeša malenkost žvepla. Raziskave pa so dognale, da je mogoče kvarne vplive takšnih primesi odpraviti pogostoma s primesjo drugih snovi.

To je Amerika

Okoli prodaja, da ne bi stradala družina

»Prodaj eno oko v brezhibnem stanju tistemu, ki mi ponudi največ. Najmanjša ponudba 2500 dolarjev.«

Ta oglas je dal v liste 43-letni delavec John Nargard, ki je že nekoliko let brez posla in je živel s svojo družino v najhujši bedi. Mož je pred kratkim bral, da je neka hvaležna pacientka na smrtni postelji zapustila svoje oko nekemu zdravniku, ki je bil že dalj časa slep in je po tem očesu spet spregledal. Njeno zdravo rožnico so mu presadili na bolno oko. Brezposelni delavec si je tedaj domislil, da bi

eno njegovih oči lahko rabilo podobnim namenom.

»Eno oko mi bo zadostovalo«, je dejal nekemu reporterju, ki je seveda takoj obiskal nenavadnega oglaševalca, da bi zvedel, ali ni šlo morda za tiskovno pomoto. »Nujno potrebujem denarja, da bom mogel spet vzdrževati svojo družino, ki je zaradi moje mnogoletne nezaposlenosti v bedi.«

Javnost je sedaj radovedna, da-li se bo ponudil kakšen kupec za oko. Na to pa ne misli menda nihče, da bi bilo treba revežu pomagati na drug način.

Zlato v Kanadi

Izdatne žile v jezeru

Neki Anglež, ki išče že od l. 1908. v Kanadi zlato, je odkril v Yellow Knifetu zlato polje, o katerem pravi, da tako obsežnega in bogatega ni še nikoli videl. Zagledal je žile, ko je letel s svojim letalom nad pustim, skalnim ozemljem.

Postal je pozoren na nenavadno gorsko formacijo, pristal je in je našel po dveh urah iskanja zlato v bližini nekega jezera, ki dotlej ni imelo imena. Zlato je ležalo v treh, po 2 m širokih žilah kar na površju.

Odtlej je Fred Thompson, kakor se imenuje, odkril še druge, izredno bogate žile. Tudi v jezeru samem je zlato. Bregovi se bleščijo s kovinskim bleskom in ugotovil je, da je jezersko blato polno zlatih prahu. Thompson je to ozemlje imenoval »Zakladni otoke«. Strokovnjaki, ki so potem to ozemlje raziskali, izjavljajo, da gre za ozemlje, kjer bodo imeli iskalki zlata mnogo dela. Reka Yellow Knife teče v Veliko jezero sužnjem severno od Alberta.

Soproga italijanskega prestolonaslednika — alpinistka

Princesa Marija José, soproga italijanskega prestolonaslednika Umberta, se je pred dnevi povzpela na Monte Rosa. Doslej je vršac Castor na italijansko-švicarski meji v višini 4230 m. V njenem spremstvu je bil grof Bonasocca in več alpskih častnikov italijanske vojske.

Vulkan bljuje

Japonski vulkan Adama je v zadnjem času pričel zopet bruhati. Erupcije spremlja votlo podzemsko bobnenje, iz žrela ognjenika pa se razlivajo močnejši rokavi žareče lave. Zaradi ne pričakovane izbruha se letoviščarji naglo selijo iz Karuzave, letovišarskega kraja na pobočju ognjenika. Riževе nasade in kulture sadja je ognjenikovo delovanje popolnoma uničilo.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Rezervisti korakajo ...

Rezervisti nemške vojske, vpoklicani na dolga vojaška raja, korakajo po ulicah

Sreča dveh letalcev

V grofiji North Yorkshire na Angleškem se je zgodila svojevrsna neizgovorna. Dva jedralna letalca sta v višini 100 m trčila drug v drugega in obema pilotoma je uspelo, da sta pristala brez padal in zdrava na tleh, navzlic temu, da sta bili letali poškodovani. Doslej takšnega primera ni bilo.

Sunek je poškodoval eno izmed letal v sprednjem delu, pilotu Horsefieldu pa se je posrečilo, da je pristal brez poškodbe na neki goličavi.

Drugo letalo, v katerem je bil pilot W. Sharpe, se je v zraku večkrat prekoprcnilo, pilotu pa je uspelo, da ga je spravil v počasnem drčalnem poletu do nekega gozdiča. Aparat se je ujel v krošnje dreves in pilot je splezal zdrav na tla.

»Piccolo« pod novim lastnikom

Uradno poročilo iz Rima objavlja, da je Mussolini sprejel ravnatelja tržanskega »Piccola« Rina Alessija, ki mu je predložil načrte za finančno in upravno-tehnično reformo lista. Bilo je pričakovati, da bo antemitski kurz v Italiji zajel tudi ta list, ki ga je pred 57 leti ustanovil senator Teodor Mayer. Delnice podjetja so bile v rokah rodbine Mayer in drugih rodbin, ki bodo sedaj iz podjetja izločene. Solastnik lista, ki je bil pod staro Avstrijo organ tržanske italijanske iredente, postane po vsej priliki tudi ravnatelj Rino Alessi, Mussolinijev prijatelj iz mladih let.

Slovo od konjev

V zvezi z reorganizacijo celotne angleške vojske bodo konjeništvu skoraj popolnoma odpravili ter ga spremenili v motorizirane polke. Začeli bodo s 4. dragonskim polkom v Edinburgu.

Pri zadnji paradi tega polka so imeli svojevrstno poslovilno svečanost. Častniki in moštvo so se poslovili od konj.

General, ki je prisostvoval paradi, je v svojem nagovoru spominjal na to, da obstoji polk že 250 let. V tem času so bili konji vedno zvesti tovariši vojakov, toda časi se spreminjajo in prišel je žalostni trenutek, ko se je treba od konjev posloviti.

Tekoče železo se je razlilo

V železnicah neke londonske tovarne za letala se je zvrnila kad s tekočo kovino. Iztekačoča se kovina je zajela štirinajst delavcev in jih težko ožgala. Nekateri so umrli takoj, drugi se v bolnišnico borijo s smrtjo.

Preplaval je Kategat

Švedska plavalca Sally Bauer (slika) je preplavala 30 km dolgo progo v Kategatu v 13 urah. Da ne bi zmrzovala v morju, se je namazala z debelo plastjo masla.

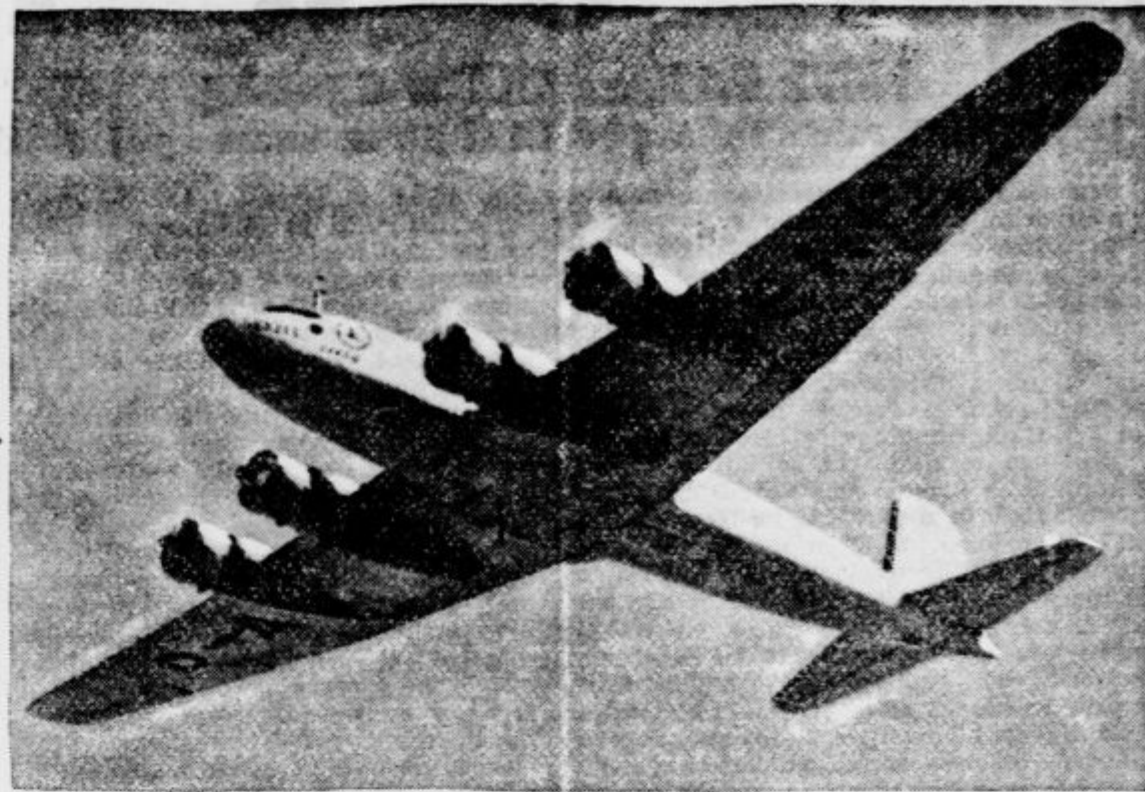
Rešitev s čudnim domislekom

Zaročenec rešil nevesto, da je niso pokopali žive

Rumunska lepota, po imenu Sonja Dragovucova, se je v Londonu zaročila z nekim Angležem. Poroka bi morala biti v kratkem, tedaj je dobil Anglež nenadno vest, da je njegova zaročenka umrla za srčno kapjo.

Zdravniki so bili že odredili, naj se truplo pokopje. Anglež, ki ga je ta izguba težko zadela, pa je imel čudni domislek, da bi se dal pred pokopom z mrtvo zaročenko poročiti. Obliasti niso vedele, kaj bi s tem predlogom, na zadnje pa niso našle razloga, da bi njegovi želji ne ustre-

»Condor« med poletom

Neruško letalo »Condor«, s katerim so piloti preleteli Atlantski ocean v 25, odnosno v 20 urah

V Franciji bo 40 urni delovnik ukinjen

Min. predsednik Daladier napoveduje važne socialne reforme, ki so v današnjih časih nujno potrebne

Francoski ministrski predsednik Daladier je imel v nedeljo velik govor, v katerem je poudaril dejstva, ki govorijo za dvig gospodarskega stanja v Franciji in stanja v državi sploh. Med drugim je izjavil:

»Tudi poleg teh ugodnih dejstev so nastopili dnevi, v katerih vidimo, da se je Francija v današnji atmosferi mednarodnih naspotij, ki se pojavljajo in vplivajo na svetovne trge, pokazala za občutljivo in nervozno bolj kakor bi mogli to pričakovati z ozirom na zaupanje, ki ga je prej kazal naš narod. Od kod prihaja to? Zakaj na francoskem trgu in na tujih trgih sumijo v čvrstost franka? Zakaj sumijo v bodočnost naše valute?«

V teku zadnjih let se je naš narodni dohodek znatno zmanjšal, med tem ko so se v istem času stalno povečale državne in samoupravne dajatve. Leta 1914 je znašal francoski narodni dohodek 38 milijard frankov v zlatu. Leta 1931. se je ta narodni dohodek dvignil na 49 milijard zlatih frankov. A že leta 1937. je ta dohodek znašal le 22 milijard, od katerih od padč skoraj 10 milijard na državne in samoupravne dajatve. Kar se tiče dohodkov od premoženja in nepremičnega kapitala, se je ta zmanjšal za 45%. Mešani dohodki, to je dohodki dela skupaj s kapitalom — torej dohodki industrijskih, trgovskih in poljedelskih podjetij — so se zmanjšali za 66%. Če vse to vemo, moremo jasno izpredvideti, kje vodi pot iz zagate: treba je delati za dvig narodnega dohodka.

Očitno je, da je potrebna preosnova današnjega stanja v državnih in javno-upravnih finančah. Potrebno bi bilo ustvariti organizem, čigar nadzorstvo in pobuda bosta omogočila nujno koristne prihranke. Trdno smo odločeni nadaljevati z velikimi naporji za uveljavljanje proračunskega ravnotežja in odločnega zmanjševanja izvenproračunskih izdatkov.

Potrebno je spremeniti zakon o 40 urnem delovnem tednu in se pri tem oziirati enako na neobhodno potrebo naše države, kakor tudi na splošni položaj v Evropi. Treba je vedeti, da sta Francija in Mehika edini državi na svetu, v katerih obstoje današnji zakonski predpisi o delu. Ni je druge države na svetu, v kateri bi se vsak teden za eden ali dva dni ustavila celotna gospodarska delavnost, in to v prvi vrsti v tisti veji delavnosti, katere produktivno delo mora v večji meri zavarovati ljudi. Dokler bo trajalo današnje mednarodno stanje, si moramo omogočiti, da delamo več kot 40 ur tedensko. V podjetjih, ki so važna za državno obrambo, pa bo treba delati tudi po 48 ur tedensko. Ne nameravamo enostavno ukiniti zakona o 40 urnem delovnem tednu, tem-

več hočemo samo omogočiti podjetjem svobodo, da morejo delati tudi več kot 40 ur tedensko. Mislimo, da nagrade za nadurno delo povprečno ne morejo biti večje kot 10% od navadnih.

Podvojni napor, katere zahtevamo od svojega naroda, niso nobena nova žrtva, pač pa izhodna točka za ustvaritev bolj-ših pogojev za življenje našega delavstva. Teh naporov ne zahtevamo od delavca, temveč tudi od delodajalca. Ti morajo narediti ta napor zaradi razumejša, ureditve svojih podjetij, zaradi dejanske izpolnitve svojih načinov dela in zaradi modernizacije svojih naprav. Naši delodajalci morajo upoštevati socialni mir in mora-

Edvard Daladier

jo upoštevati zakone, ki so dostojanstvo dela dvignili na večjo višino. Pod takimi pogoji bo mogla država izdatneje podpirati gospodarsko proizvodnjo med drugimi s tem, ker bo znižala nekatere res previsoke dajatve, ki teže našo gospodarstvo in koristi dela, narodnega gospodarstva je pravo razmerje med stroški proizvodnje in prodajnimi cenami. Stalno menjavanje teh stroškov in teh cen ima istočasno za posledico po eni strani usodno zmanjševanje duhovne sile naših državljanov, po drugi strani pa smrtno nevarnost za našo valuto.

Trdno sem odločen, da ustvarim naš črt, ki bo istočasno upošteval temeljne koristi in koristi dela narodnega gospodarstva in financ. V bližnji bodočnosti bo vlada določila način izpeljave načrta, ki vam ga danes zvečer razlagam v glavnih potezah zgolj iz bojazni, da se moj govor ne razveče v nedogled. Morda mi boste verjeli, če rečem, da me pri tem delu vodi samo edina skrb, mogel bi reči samo ena velika želja, da zavarujemo Francijo in dvignemo ugled naše države. Treba je, da vsi Francozi sklenejo, premirje v svojih medsebojnih sporih in naspotjih zaradi sedanjega položaja v Evropi in v vsem svetu.

A NEKDOTA

Ko je hrumela julijska revolucija po pariških cestah, je sedel Talleyrand s svojimi prijatelji pri whistu. Veter je prinesel skozí odprto okno zmagovalne krike množice in Talleyrand se je zadovoljno nasmehnil. »Vidite«, je dejal, »mi zmagujemo!« — »Kdo mi?« je vprašal nekdo začuden. »To vam bom jutri povedal,« je odgovoril državnik potihó.

VSAK DAN ENA

Paznik opic pri telefonu

»Kako pravite? Lev je ušel? Kaj pa to mene briga! V moje področje spada samo skrb za opice...«

(Everybody's weekly)

Drama na prekomorniku

Hotel je ženo vreči v morje, ko se mu to ni posrečilo, pa je sam planil v vodo

Sredi Oceana se je na francoskem prekomorniku »Normandiji« odigrala skrivnostna drama. Nekega mornarja je prebudil hrup in ko je stopil na krov, je zagledal dva človeka, ki sta se na ves glas prepirala. Mornar se je jima približal in v trenutku je utegnil rešiti damo, ki jo je hotel nje partner vreči v morje.

Mornar se je vmešal v obupno borbo obeh ljudi, ki sta vpila po angleško, žensko je osvobodil, moža pa je pobil na tla. Ne da bi se brigal zanj, je odvedel žensko na varno. Krvavela je iz več ran in je padla v nezvest.

Ko si je v zdravniški oskrbi opomogla, je vprašala najprvo po svojem možu in prosila je, naj ga zadrži pred kakšnim nepremišljenim korakom. Bilo pa je že pre-

pozno. Mož ni bilo več na prekomorniku, vrgel se je bil po vsej priliki v morje. Gre za prof. Roberta Moorea, ki je predaval o političnih znanostih na vseučilišču v Colgateu v državi New York. Motivi te tragedije niso znani, ker je žena odklonila vsako izjavo.

Bivol nataknil paznika na roge

V francoskem živalskem vrtu v Vincennesu se je primerila nekemu 32-letnemu pazniku smrtna nesreča. Bivol, kateremu je paznik prinesel živeža, se je zakadil v moža in ga nabodel na roge. Paznik je umrl zaradi dobljenih poškodb med prevozom v bolnišnico.

Kulturni pregled

Kako je s krizo ljubljanske opere?

Razni članki in polemike o ljubljanski operi, v zadnjem času pa akcija ljubljanskih igralcev vzbujajo v naši javnosti vedno večje zanimanje za položaj Narodnega gledališča v Ljubljani. O tem nameravamo priobčiti v teku prihodnjih tednov več člankov, da z raznih vidikov osvetlimo vprašanja, ki se tičejo enega naših najpomembnejših kulturnih zavodov. Tako smo naprosili najprej ravnatelja opere G. Mirka Poliča, da nam s svojega stališča opiše stvarne razmere v operi, G. rav. Polič nam je poslal članek čigar prvi del objavljamo danes.

Dolgotrajna finančna kriza, ki že celo desetletje močno ovira delo naše opere, je v lanskem dvajseti, torej nekako jutlejše sezoni, stopila prav posebno v ospredje. Predvsem radi odhoda štirih prominentnih solistov, ki je povzročil nujen, četudi prehodni zastop v tempu dela, v drugi vrsti pa zlasti zaradi vsakovrstnih ovir, ki postajajo od sezone do sezone bolj občutne in ki jim je treba iskati končnega vzroka v posmanjkanju denarja.

Težkoče v ansamblu

Potrebno je, da se k diskusiji, ki se je ob koncu minule sezone razvila v našem časopisu, oglasi tudi valtera pars et pred prehodom v novo sezono ter osvetli marsikatero vprašanje z druge strani; to tembolj ker se je marsikatera sodba očitno opirala na splošne indije ali celo na govorice, ki se pri nas tako rade prenašajo. Ob tej priliki moram močno obžalovati, da uprava našega gledališča ne daje ob primernih prilikah javnosti pojasnil, ki bi zavezala razširjanje vesti kar gorostasnih vestih, ki se kolportirajo in čisto celo objavljajo o ukrepih same uprave ali o delu v zavodu. Vzdržnost v tem pogledu gre vsaki tako daleč, da se občinstvo ne obvešča niti o repertoarnih dogodkih ali o vzrokih nujnih in iznenadnih sprememb, čeprav so taki primeri najbolj pogodni za ustvarjanje nejevolje pri posetnikih in dajejo netivno vsem mogočim govoricam. Iskreno in odkrito obvestilo je prav posebno umestno pri nas, kjer mora nenavadno obsežno sezonsko delo izvrševati po inaničnih krizah »decimirani ansambl«, ki je zaradi preutrujenosti, neugodnih delovnih pogojev v zas tistih starih in ostrega podnebnja podvržen pogostim obolenjem dihalnih organov. Še tako skrbno in premišljeno razvrščeni repertoar je dnevno v nevarnosti zaradi odpovedi kakšnega peveca, ki zanj po večini v lastnem ansamblu ni nedostopna. Uprava se seveda brani na vso moč pomoči zunanjih gostov, ki pomenijo sprito plačila dnevnega inkasa sigurno zruho, tako, da postane sprememba repertoarja nujna, če v poslednjem trenutku ne reši situacije kak tvegan in drzen »svokok«. Toda tu se začne šele kopliti težave! Če se po sreči najde delo, ki je navzlic obolenju peveca izvedljivo in glede na abonentski red še neizrabljeno preji nevarnost, da se oglasi še kak novi (včasih celo več) z novo predstavo prizadej pevec, ki je zanašajo se na prvi repertoar upal da ga bo sicer minila lažja indispozicija, ki mu sicer dopušča sodejstvo pri skušnjah, a ga oneposlablja za večje naloge. In tako se zgodi, da sproži neko obolenje celo vrsto nevesitosti, ki poslanejo sprito maloštevilnosti ansambla usode.

Taki, drugod izjemni primeri so pri nas za potek sezone vprav odločilni. V tem pogledu tvori minulo leto kar kričeh primer. Razen odhoda že omenjenih štirih pevcev, ki so jih morali nadomestiti novinci brez repertoarja in rutine, so v prvi tretjini sezone zaporedoma zboleli za dalje časa štirje trenutno nenadomestljivi člani (po vrsti gg. Betetto, Zupan, Primožič, Franci), sledi sezona pa je g. Franci zadela nezgoda (namoljena ključna kot zaradi padca pri »Tosca«). Ni čuda, da sta posledica tega bila zastoj v studiju in zadržanje v repertoarju. Ne glede na važnost položaja teh štirih pevcev, se le-ti že po številu približno četrtina vsega solističnega ansambla (ženskega in moškega) naše opere. Če bi ne bilo drugih nezgod (in kdo bi jih vse našteval?), bi že te morele zadostiti!

Prepričan sem, da bi pravilno in pravočasno obveščena javnost imela polno razumevanje za položaj zavoda, medtem ko so neobveščeni in razna »natolevanja« ustvarila ozažje nenaklonjenosti in nezaupanja. Zato se mi je zdelo nujno, da v uvodu na konkretnih primerih prikazem izjemno položaj naše opere, ki je poleg svojega skromnega obsega kot edini zavod svojega naroda in jezika navezana na samopomoč.

Repertoarne težkoče

Kot stalni zavod ima naša opera predvsem nalogo kontinuitete v delu, zato ne more imeti, kakor na pr. stagijske opere, slučajno dohoda ali pa stalno zaključen repertoar, temveč mora poleg nacionalnega repertoarja, čigar gojitev je njena poglavitna naloga, zvrstiti v teku sezoni najrazličnejša in najznačilnejša slovenska in tuja dela, ki naj poživijo in oplodijo domačo produkcijo in reprodukcijo. Za te naloge in smotre dobiva zavod javna sredstva in v tem pogledu je tudi navezan na moralno in materialno pomoč svoje sredine, ako ta zares sodeluje pri ustvarjanju narodne kulture. Namesto tega pa nam nudi bežen pogled po minulih dveh desetletjih naslednje slike: V prvih, konjunkturalnih letih se je opere (in sploh teatra) želino občinstvo do dobrega naučilo učinkovitosti, takrat še neizbratnega italijanskega repertoarja (Puccini, Verdi, itd.), tako, da je ta kult zavodu skoraj onemogočil izvrševanje poglavitne naloge, ki bi jo bil moral v tistih časih prosperitete kar le moglo pospeševati. V tistih dneh izobilja pa se ni menda nihče spomnil na to, da bi bilo treba nabirati rezerv za morebitne slabše čase; močnih viškov niso uporabljali za investicije v obrat, za obnovo fundusa, za povzdigo produkcije, temveč so vodili nemožno politiko vstopnin, ki je v veliko zdražila bo gledališčništvu v državi prinesla našemu gledališču sloves najcenejšega. Občinstvo pa se mu je kljub temu kmalu začelo odtejevati. Italijanska opera je izgubila nekaj svoje mikavnosti, ostali repertoar ni zanimal, saj se ni nikoli gojil sistematično (klasikov Wagnerja, moderne ni bilo na sporedu), in zanj se v začetniškem stadiju operne kulture ni pojavljala prava potreba. Razen tega pa tudi operni aparat (z odrom, orkestrom itd.) ni bil pripravljen za taka dela. Prišla so leta zastoj, pomagati je mo-

rala že operela, da bi vzdržali konkurenco razvijajočega se zvočnega filma.

Skorzi kritična leta

Venka ekonomska kriza je zalotila zavod v vprav obupnem stanju. Ni imel lastne literature, ne uporabnih prevodov, ne svojih klavirjev, ne uporabnega garderobnega, fasuljarskega in dekoracijskega fundusa in ne skladišč. Zgradba je bila v popolnoma zanemarjenem stanju: neudobna in nerentna bilna glede občinstva, nesodobna in neuporabna za vzpiziranje odrskih del: brez krožnega horizonta, opremljena z najprimitivnejšimi pripomočki in s predpotopno razsvetljavo, čije napeljava je bila še smrtno nevarna. Orkester ni imel zadostnega prostora, ne tasklarineta, ne es-ali-d-klarinetne, ne angleskega roga, kontrabasa, d-trombe, celeste, lastne harfe in tube, da ne govorim o lastnih garniturah rogov (zaradi brezhibne intonacije) itd. Garderobam nedostajajo najprimitivnejše higienske naprave, opremljene po staromodnim, neestetiskim pohištvu.

Pod tako težkim pogoji se je začelo delo prenavljanje in morali ga bomo še dolgo izvajati, da se dokopljemo do ustrežajočega položaja. Vendar se lahko postavimo z marsikaterim uspehom: dali smo nekaj svojih del, ki bodo ostala v repertoarju, dobili smo dobre prevode, umetniške vrednosti. Orkester je dobil vsaj najpotrebnejše instrumente, da zveni vsaj približno tako, kakor zahteva partitura; dobili smo novo solidno električno napeljavo, za enkrat s

Ljubljanski stanovanjski problem

Mestna občina prične graditi delavsko kolonijo

Ze več let zapored ni v Ljubljani zrastle toliko visokih in velikih palač, kakor letos, ko smo dobili novi hotel »Slon«, novo trgovsko hišo tvrdke I. C. Mayer, novo palačo banke »Slavije« in novi »Dom službe« tvrdke »Bata« poleg večih drugih prav lepih in velikih stanovanjskih poslopij. Tudi mestna občina ljubljanska še letos zgradila mriško vežo pred pokopališčem Sv. Križa in do jeseni bo že pod streho tudi mestno dežje zavetišče v Trnovem, novo poslopje meščanske šole na Viču ter dvojje velikih stanovanjskih hiš za delavske sloje za Bežigrad dom.

Vprašanje stanovanj za siromašne sloje je v Ljubljani še odprto problem. Na gradu in v delavskih kolonijah z 292 zaslimi hišicami še vedno stanuje 398 družin s 1640 prebivalci. Na Galjevič je 160 družin in 535 prebivalcev, v »Sibiriji« je 91 družin s 383 prebivalci, na Gradu je 83 družin in 364 prebivalcev, v Gramozni jami je 50 družin s 176 prebivalci, a na Brdu pri Viču je 14 družin z 82 prebivalci. Povsod so družine velike, a na Brdu je prava otroška kolonija, kjer je 44 odstotkov prebivalcev starih pod 14 let, odraslih pa je komaj dobra tretjina. Delavskemu stanu pripada 82 odstotkov vseh družin in med njimi je velika večina nekvificiranih delavcev. Velik odstotek med njimi je takih, ki niso pristojni v Ljubljani.

Polovico stanovanj v teh kolonijah ima samo po eno sobo s štedilnikom, 18% stanovanj ima nezadostno, 24% pa pomanjkljivo svetlobo. V Gramozni jami je 80% vlažnih stanovanj, v »Sibiriji« 71%, na Brdu 29% in na Galjevič 16% tako vlažnih stanovanj, da je v njih ogroženo zdravje. Isto vodovodno pipo uporabljajo v Gramozni jami povprečno 25 gospodinjstev, v »Sibiriji« 23, na Galjevič 20, na Gradu 17 in na Brdu 14 gospodinjstev. V »Sibiriji« nima 9 hišic stranišče, na Galjevič je pa 7 hišic brez njih. V Gramozni jami uporablja 8 skupnih stranišč 26 družin, na Gradu je 16 stranišč za 68 družin, na Galjevič ima od 157 stanovanj le 29 elektriko, na Gradu je pa elektrika vpeljana samo v 33 stanovanj in je 50 stanovanj brez elektrike, a druge delavske kolonije sploh nimajo elektrike. Prebivalcev je v delavskih kolonijah trikrat toliko kakor postelj! V Gramozni jami in na Brdu nima nobena soba peči, na Galjevič pride samo 22 peči na 240 sob v »Sibiriji« pa 8 peči na 80 sob, da se sta-

skromni hišni del efekti; imamo krožni horizont, celo nekaj krožni oder, pravilno rampo s poglavljenim opetalcem; razpazgamo z ojačevalno aparaturo, s tubolami mi zvonovi, dirigent ima celo taktometer To, da nedostaja še mnoga, a nabavljati ni mogoče, ker smo vrženi v eksistenčni boj, ki li nas lahko večkrat zapeljal do tega, da zatajimo bistvo našega zavoda.

Mirko Polič

Zapiski

Is francoske književnosti, Bernard Nabona je spisal »La vie privée de Robespierre«, zanimiv prispevek k zgodovini francoske revolucije in k psihologiji njenih voditeljev. Pozornost je vzbudila knjiga Charlesa Fourneta »Beauté et tragédie de l'Allemagne«, ki predstavlja reakcijo francoskega švicarja na pozitivne in negativne strani nemške duševnosti. Fournet prav posebno zoperstavlja starega in novega nemškega duha in opisuje svoje obiske in srečanja z nekaterimi sodobnimi predstavitelji nemškega duha. Roland Alix obravnava v knjigi »Une nation vivante« probleme današnje Francije, zlasti nje socialno in ekonomsko preosnovno ter vprašanje njenega poslanstva. Alix hoče, da naj Francija ostane močna v svoji intelektualni in moralni tradiciji, dalje, da naj dobi močno in dolgotrajno vlado, ki bo lahko vsaj deset let izvajala svoj program. Zunanje politično se Alix zavzema za našt počasne federalizacije Evrope in za program neke evropsko-severno afriške skupnosti, za katero naj bi dala Francija pobudo in civilizacijsko osnovo. — Rene Lalou uvršča v »Les Nouvelles Littéraires« med »knjige, ki jih je dal tedne« spis Henrija de Curzona o Mozartu kot novo kvaliteto delo o velikem solnograjskem rojaku, čigar glasba ima v Franciji množico očaranih ljubiteljev in vnetih proučevalcev.

novalei grejejo samo pri bornih štedilnikih. Mestna občina bo sedaj gradila v petih letih 250 zdravil in udobnih stanovanj s tako nizko stanarino, da bo v čednem in človeka dostojnem stanovanju lahko stanoval vsak delavec. Mesečna najemnina za najlepše stanovanje ne bo presegala 200 dinarjev.

Problem bo skušala mestna občina rešiti na dva načina, namreč z malimi eno ali dvostanovanjskimi hišicami, ko bi vsaka hišica imela še kos sveta za obdelovanje in bi občina po potrebi pomagala tudi s potrebnim orodjem in semeni. Najemnina za hišo in svet bi služila hkrati za amortizacijo ter bi mali domovi tako postali s časom last stanovanjcev. Drugi način bi bile velike hiše s čim bolj ločenimi stanovitji, a tudi pri teh hišah naj bi bili vrtni in igrišča. Najprej bo izvedena nekaka prehodna rešitev vprašanja za zazidavo še ne določa zazidanih stavbišč, ki so last mestne občine, razmišlja se pa tudi o izpolnitvi in razširjenju sedanjih mestnih poslopij, ki so v njih že stanovanja.

Še to jesen prične mestna občina na svojem zemljišču ob vojnem arzenalu med Bežigradom, Kobariškim, Einspelerjevo in Lavričevu ulico graditi veliko delavsko kolonijo. Zgrajena bo med sedanjima mestnima poslopjema ter bo obsegala 48 stanovanj v dveh dvonadstropnih poslopijih ob Kobariški in Lavričevi ulici ter otroško zavetišče med obema stanovanjskima poslopjema. V vsakem poslopiju bo 24 stanovanj, tako da bo le po dve stanovanji v istem nadstropju stopenišča. Stanovanje bo imelo predobno, prostorno stanovanjsko kuhinjo z umivalno nišo in shrambo, spalno sobo, stranišče ter v kleti tudi kletno shrambo. Za skupno rabo bodo pralnice, sušilnice za perilo in pa prhe, ki bodo nameščene v kletih. Vsako stanovanje bo imelo tudi svoj vrtil. Predvsem veččlanskim družinam namenjena stanovanja bodo zračna in svetla ter razmeroma prostorna in poceni.

Med obema poslopjema bo otroško zavetišče, namenjeno zlasti otrokom, ki jih starši, čež dan zaposleni v obratih, ne morejo sami nadzorovati in oskrbovati. V prtilišču bo otroški vrtec za 40 malčkov od 3. do 6. leta, zgoraj pa zavod za 24 otrok od 6 tednov do 3 leta. Stavba bo opremljena z osrednjo kurjavo, dočim bodo po stanovanjih peči.

R A D I O Š O L S T V O

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega branjca dobiti v tedniku za radio, gledališče in film »NAŠ VAL«, Ljubljana, Knaflijeva ul. 6. Četrtek, 25. avgusta

Ljubljana 12: Pisana trata (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Radijski orkester. — 14: Napovedi. 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Pomorski promet z Levanto za časa križarskih vojn. — 19.50: Deset minut zabave (g. Fr. Lipah). — 20: Plošče. — 20.10: Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič). — 20.30: Koncert lahke glasbe. Sodelujeta g. Stanok Avgust (harmonika) in Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Sornov šramel kvartet.

Beograd, 17.35: Narodni napevi, petje in plošče. — 20: Narodne pesmi. — 20.30: Orkestralni koncert. — 22.15: Lahka glasba s plošč. — Zagreb: 17.30: Lahka glasba. 20: Prens iz Beograda. — 22.20: Godba na pihala. — Praga: 19.25: Vojaška godba. — 20.10: Plesni komadi. 20.40: Zvočna igra. — 21: Slovaške pesmi. — 22.20: Plošče in ciganska godba. — Varšava 21.10: Muzika za ples. — 22: Pester spored s plošč. — Sofija 18: Vojaška godba. — 21: Lahka glasba. — 20: Klavirski koncert. — 20.25: Madžarske pesmi. — 21.25: Lahka in plesna muzika. — Dunaj 12: Slavnostni koncert. — 15.40: Plošče. — 16: Vesele melodije. — 17.10: Popoldanski koncert. — 18.15: Plošče. — 18.45: Prens iz Berlina. — 23: Kakor Stuttgart. 24: Nočni koncert. — Berlin: 20.10: Plesni večer. — 22.30: Prens iz Stuttgarta. — 24: Nočni koncert. — München 19.15: Kakor Stuttgart. — 20.15: Večerni koncert. — 21: Goethejeva ura. — 22.20: Madžarski zbor. — 22.30: Prens iz Stuttgarta. — Stuttgart 19: Veliki orkester. — 20.10: Veliki koncert Beethovne glasbe. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — 24: Nemška romantična glasba. — 2.00: Nočni koncert.

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

Iz Julijske Krafine

Mussolinijev obisk

Ze ponovno smo poročali o obisku italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija v Julijski Krajin, ki je bil napovedan pred dobrima dvema mesecema v zvezi s položajem, ki je nastal za vso deželo in še posebej za tržaško luko po priključku Avstrije k Nemčiji. Za Italijo je nadaljnji razvoj blagovnega prometa v Trstu vsekakor velikega pomena. Mussolini je pred meseci izrecno poudaril, da bo vlada ščitila tržaške interese. Ze te dni so listi objavili nekaj podatkov, po katerih naj bi se ne bilo v tržaški luki nič izpremenilo in naj bi se bil promet celo povečal. Vsekakor naj bi Mussolinijev obisk v čim večji meri utrdil v tržaških gospodarskih krogih prepričanje, da je Trstu kot naravnim izhodni luki vse srednje Evrope zares kljub priključku Avstrije k Nemčiji zagotovljena še lepa bodočnost.

Mussolini se pri svojem obisku ne bo omeil samo na Trst, nego bo sodeč po pripravah v vseh večjih podeželskih krajih očitno obiskal tudi Postojno. Sežano in druge kraje v tržaški pokrajini, nadalje Gorico in nekatere kraje v Furlaniji. Morda si bo ogledal tudi nekatere istrske upravne in industrijske centre.

Njegov prihod v Trst je napovedan za nedeljo 18. septembra. Pripeljal se bo gotovo s kakšno jahto v spremstvu vojnih ladij. V Trstu bo tudi še naslednji ponedeljek. V terek bo obiskal Gorico in si morda ogledal velika dela na Soči, kjer grade, kakor znano ogromne električne centrale. Dan kasneje bo v Furlanski nizini na ogledu velikih tekstilnih tovarn. Nato pa se bo z letalom ali pa z vlakom spet vrnil v Rim.

Med tem so oblasti pripravile tudi že varnostne ukrepe, ki so ob takih prilikah običajni. Kakor kaže, bodo izdani že v kratkem za Julijsko Krajino v onem obsegu, kakor so bili za vso državo meseca maja ob priliki Hitlerjevega obiska v Rimu. V tržaških političnih krogih so se te dni razširile govorice, da se bodo ob priliki Mussolinijevga obiska tudi kulturna gospodarska vprašanja manjše premaknila z mrtve točke, vendar zanje pri pristojnih čimhitelj še ni bilo mogoče dobiti nikake potrditve.

V Trstu, kjer bo imel Mussolini tudi velik politični govor, so medtem že v polnem teku ogromne priprave za njegov sprejem. Stroški za okrasitev mesta bodo znašali težke milijone. Ze sedaj obnavljajo fasade nekaterih večjih stavb, kakor gradu, cerkve sv. Antona Novega, veliki vodnjak nad prvim predorom blizu Golodnjivega trga, nadalje pročelja posameznih poslopij na Korzu in drugod. Po drugih stavbah že napeljavajo električni tok in nastavljajo žarnice za večerno slavnostno razsvetljavo. Obenem pripravljajo tudi veliko razstavo grafikov vseh javnih del v tržaški, gorški, puljski, reški in videmski pokrajini.

Spremembe pri „Piccolu“

V vodstvu tržaškega dnevnika »Piccolo« so bile v petek izvršene važne spremembe, ki jih je treba tolmачiti kot posledico najnovejših ukrepov vlade proti Zidom. Te dni je bil direktor lista Rino Alessi pri Mussoliniju in mu je obrazložil svoj načrt za reorganizacijo delniške družbe, ki je lastnica lista in tiskarne. Mussolini je načrt odobril.

Tržaški list je skupno s svojima popoldanskima izdajama pripadal doslej senatorju in bivšemu državnemu podtajniku Teodorju Meyerju, ki je po rodu in veri Zid in ki je svoj čas ustanovil posebno delniško družbo kot izdajateljico omenjenih listov. Predsednik družbe je bil sam. Sprito protizidovske kampanje je senator Meyer sedaj izvajal konsekvence in podal ostavko na svoje mesto. Ustanovila se je takoj nova skupina kapitalistov, ki bo v bodoče izdajal »Piccolo«, »Piccolo della sera« in »Ultime notizie«. Podjetje bo odslej nele v političnem, nego tudi v finančnem pogledu vodil nekdanji Mussolinijev sošolec in sedanj ravnatelj lista Rino Alessi.

Drobne novice

Družine z mnogimi otroki se organizirajo. V zadnjem času so pričeli v posameznih krajih ustanavljati njihova posebna društva. V ta društva, ki imajo socialen značaj in ki naj v okviru populacijske politike vlade ščitijo interese velikih družin, se smejo včlaniti poglavarji družin z najmanj 7 živimi otroki, ne glede na njihovo starost. Med žive se v tem primeru formalno in izjemoma štejejo tudi oni otroci, ki so padli v vojni, v Abesiniji, Španiji ali pri incidentih z nasprotniki fašizma. Te

dni je tržaška organizacija objavila v listih poziv, naj se ji prijavijo vse take družine na ozemlju tržaške občine. Obenem je izšel tudi seznam vseh onih družin, ki jih imajo že v evidenci. Teh družin je v Trstu 1151. Zanimivo je, da je v seznamu 623 domačih in asimiliranih primkov.

V tržaškem pokrajinskem odboru so bile izvršene nekatere izpremembe. Nekaj dosedanjih članov je bilo že pred mesecem dni izločenih iz odbora. Sedaj so listi objavili poročila o imenovanju novih članov, tako da je odbor spet popoln. V odboru so italijanski zastopniki stanovskih organizacij, fašistične stranke in raznih pokrajinskih ustanov.

Puljski motorni vlak je preteklil petek na prehođu čez tir pri Sv. Mariji Magdaleni Zgornji in Trstu podri na tla in nevarno poškodoval 70 let staro domačinko Terezijo Kocijanovo. Starko so prepeljali v tržaško bolnišnico, kjer se bori s smrtno.

Nesreča. V tržaškem mestnem okraju Koloniji se je pred dnevi smrtno ponesrečil komaj 18 mesecev stari Oktavij Milkovič. Otrok je zlezal na okno in je v trenutku, ko mti ni pazila nanj, omahnil z njega ter padel z višine 3. metrov na dvorišče. Z glavico je udaril na kamnito ploščo in se onesvestil. V bolnišnici so zdravniki dognali, da si je otrok prebil lobanjo in dobil še druge smrtno nevarne poškodbe.

Iz Krškega

Kr.— Družba samostanskega lova. Sresko načelstvo v Krškem bo na javni dražbi 1. septembra ob 9. oddalo v zakup lastno lovišče, kartuzijanskega samostana v Pleterjih, občina St. Jernej, za izključno ceno 750 din, in sicer za čas od 1. 4. 1938. do 31. 3. 1948. Izmera lovišča 1163 ha. Dražbe se more udeležiti vsi oni, ki do kaže, da ima veljavno loviško karto in da ni od dražbe izključen po predpisih zakona o lovu. Vsak dražitelj mora položiti varščino v višini izključne cene. V primeru neuspešne dražbe bo brez posebnega oklica 8 dni pozneje ob isti uri prav tam vnovična dražba. Pri tej dražbi se bodo sprejemale ponudbe tudi pod izključno ceno.

Kr.— Osebné spremembe. Z okrajnega sodišča v Krškem sta premeščena služitelji in jetničar Tomc Jernej v Laško ter zvanjčnik Wagner Josip v Ribnico. — Videmski kaplan Jože Miakar je dobil mesto župnika v Sevnici, kamor se je preselil 1. septembrom. — Krški mestni župnik Jancz Filipč je premeščen v Naklo na Gorenjskem. Kdo mu bo naslednik v naši fari, še ni odločeno.

Iz Ljutomeru

Lj.— Tatovi medu. V okolici Ljutomeru deluje družba tatov, ki se je specializirala na čebelnjake. Izpraznila je že več čebelnjakov v Prištavi, zdaj se je lotila tudi pribejarju, ki stanuje v Ljutomeru iz meštstva vse satovje.

KOMARJE

ODZENE

VADEMECUM

Z drgnjenjem kože s precej močno raztopino Vademecuma odznete od sebe komarje. Če Vas je pa komar že picil, tedaj samo namočite ta mesta z Vademecumom in nadraženje bo takoj prenehalo.

BARNÄNGEN — STOCKHOLM

Zaloga:

Cosmochemis, Zagreb, Smičklova ul. 25.

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1938

ZAČETEK: 28. AVGUSTA

60 % POPUSTA NA NEMSKIH ŽELEZNICAH, ZNATNI POPUSTI V DRUGIH DRŽAVAH.

VSA POJASNILA DAJEJO: ZVANICNI BIRO LAJPCIGSKOG SAJMA — BEOGRAD — KNEZ MIHAJLOVA 33/L

IN OASTNI ZASTOPNIKI: ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, TRŠEVA 33 — TELEF. 27-62.

IN

JOS. BEZJAK — MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 26. TEL. 20-67.

UČNO MESTO ZA NEMŠČINO

razpisuje za trgovsko nadaljevalno šolo Združenje trgovcev v Ljubljani. — Prošnjo je vložiti najkasneje do 29. t. m. na Združenje trgovcev, Gregorčičeva ul. 27.

SPREJMEMO strokovno izobraženega vodjo

za veliko restavracijsko podjetje ter več kavarnskih in restavracijskih natakarjev. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dobra služba«.

»JUTRO« ZAVARUJE!

Mestni pogrbeni zavod Občina Ljubljana

Dotrpeka je tu nas za vedno zapustila naša ljubljena mama, stara mama, itd., gospa

JERICA URBIČ

rol. KOROŠEC

dne 21. t. m. po dolgi in mučni bolezni, povzročena s toksičnim sv. vero. Na zadnji poti jo spremljalo v sredo 24. avgusta 1938, ob 4. uri pop., izpred matične vobe Zavetstva sv. Jožefa (Vidovdanska cesta 9) na pokopališču k Sv. Križu. Ljubljana, Maribor, Zagreb, Osijek, Beograd, dne 23. avgusta 1938.

Zaključno ročilo: URBIČ, ILES-COP, NOVAK ter ostalo sorodstvo.

JACKSON GREGORY:

HČI SOLNCA

Roman.

Če zaklad v resnici obstoji — Riosu se je zdelo to gotova stvar — potem je pač mnogo več vreden kakor teh petindvajset tisoč dolarjev, ki so jih zahtevali od dekletovega očeta. Nazadnje pa bi bilo tudi nespametno kovati načrte, preden Betty nanje pristane. Zato se je Jim rajši odločil, da Riosa potegne za nos.

»Samo nase mislite,« je ostro odgovoril Rios. »Na deklo pa pozabljate. Si ne morete predstavljati, da bi bilo zanjo od sile mučno, če bi sama ostala tu?«

Kendric je zdaj prav tako skušal prevzvičati njega.

»Sem mar jaz odgovoren za vse mlade dame, ki se takole odpravijo na pot in se jim pripetijo nevsene reči?«

»Toda miss Betty...«

»To je čisto vseeno. Kaj mi mar? Saj sem jo vendar šele pred nekaj urami spoznal.«

»Toda,« je vztrajal Rios, »nekateri rože rasejo na ugodnih tleh zelo naglo. Ljubezen pride, kakor že nanese, v enem letu, v enem dnevu, na prvi pogled!«

»Ljubezen!«

38

Jim presenečenja ni samo igral. Potem se je zamejal in se domislil bojne zvižčnosti, za katero se je bil odločil. Zoraida ga je bila osumila, da se prevroče zanima za deklo; kdo mu je priča, da ni Rios prišel prav po njenem naročilu, da karkoli izvoha? In za Zoraido, ki bo najbrž prejela poročilo o vsem tem, je vzkliknil ves nasmejan:

»Ljubezen? Kaj vam le pride na misel!«

Videl je, da je Riosa presenetil. Mehikaneec je bil prepričan, da gre Kendricu dekletova usoda iskreno od srca, in že od nekdaj je vedel, kako malo mu je do denarja. Kendric se je že veselil položaja, ki ga je bil ustvaril sam. A zadovoljni nasmešek mu je polagoma zamrl na ustnih, ko je Rios nadaljeval:

»Midva si nisva prijatelja, senor. A to je prav ta trenutek brez pomena, ker mi naroča moja oseba korist, da sem vam na uslugo. Kaj bo pozneje z vami, to mi malo mar.« Tlesnil je s prsti. »Morda si zastran miss Betty in zastran svojega lastnega položaja niste čisto tako na jasnem. Tu boste zadržani za nedoločen čas, vse dotlej, dokler se ne odločite, da se v dobrem in zlu zvežete s senorito Zoraido, dokler se ji ne zapisete z dušo in telesom. Če ne boste storili tega, pride dan, ko jo bo minilo potrpljenje in se bo ujezila na vas. Tedaj boste umrli tudi vi. A za miss Betty še zmerom ostane puma.«

Rios je govoril brez ovinkov. Kendric, ki je Zoraido dobro poznal, je moral priti do spoznanja, da govori resnico. Rios sam ni bil nezmožen

umora; Escobarjevo truplo se še ni dodobra ohladilo, pa je že pozabil nanj in na njegovo kri. In Zoraida mu je bila sestrinica.

»Pa ste prepričani, da zaklad v resnici obstoji?« je vprašal Kendric.

»Da, to je gotova stvar.« Spet je bil Rios nenavadno odkrit. »Saj bi vas lahko nalagal, a za to ne čutim potrebe. Za vas je zaklad nedosegljiv, lahko pa pride meni v roke; trdno sem prepričan o tem.«

»Kaj pa veste o stvari? Kaj pa vam daje to vašo gotovost?«

Rios se je nasmešnil.

»Spet nimam razloga, da bi vam lagal. Najbrž ste opazili, da je moja sestrinica zelo bogata? Najbogatejša žena v Mehiki je. In zakaj? Ker ima že izdava del skritega Montezumovega zaklada. Samo del, razumete? Po nekaterih znamenjih namreč sklepa, da so skriti še drugi zakladi. Od svoje otroške dobe je na lovu za njimi. Nikoli ni bila zadovoljna s tem, kar ima. A če se meni posreči, da prvi našetim nanje — potem, senor!« Oči so mu zasijale, lica zardela, izzivalno je dvignil glavo. »To bi pomenilo, da bi lahko v marsikaterem pogledu jaz Zoraidi ukazoval. Z mano bi se morala zvezati in to bi pomenilo, da bi midva oba lahko napravila še velike reči. Kakor je ona zvezda jutrnjica v vsej Mehiki, tako bom novo solnce Mehike jaz.«

»Tako«, je mrmral Kendric, »torej sta oba udarjena na isti način!«

Rios ga je sovražno pogledal.

»Dobro veste, kaj zame vse to pomeni«, mu je rekoč pošepetal. »Escobarja sem zavoljo neke malenkosti ustrelil. Ne pozabite tega, senor Americano!«

Kendric se ni zmenil za grožnjo.

»Kaj pa z mojim prijateljem?« je vprašal. »Tudi, če se jaz odločim, da vam izdam skrivnost, je Barlow še zmerom tu. Polovica pripada njemu.«

»Barlow je blazen. Vam nisem rekel, da ne bo ničesar dobil od vsega? Saj imate vendar oči, da vidite, senor. Moja lepa sestrinica ga je ukrotila, kakor je bila ukrotila svojo veliko mačko. Samo če mu ukaže, bo prišel z besedo na dan. Mar mislite, da bi se on ob takšni priliki domislil, naj varuje vaše pravice? Vse bo pripadlo Zoraidi. Njegov delež in vaš.«

Jimu je bila odvrtna ta misel. In vendar je moral na tihem priznati, da utegne biti tako. Nocoj ga je Barlow meril z neprijaznimi, trdimi pogledi; in on sam je njega sestrili iz sedla kot konjskega tatu. Iznemada je Kendric s pestjo tresil po mizi. Rios se je zdrznil.

»Malo prej sem čisto preprosto razčlenil in urenil vso reč, nato pa pridete vi vmes in mi spet zmešate vsa štreno«, je zakričal. »Glejte, da izgine, jaz hočem spat!«

»In odgovor?«

»Pridite jutri ponj, če hočete. Najbrž vas bom poglal k vragu, a to prav tako lahko opravi po zajtrku kakor zdaj.«

Rios je ravnodušno sprejel odslovitev.

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Frizerko

za Novo Gradsko in za Bled, iščem, dobre delavke. Stojakovič, Bled, Grad. 19759-1

Za pisanje

več nemških pisem tedensko iščem moč. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod šifro »Tako 979«. 19758-1

Modistko

zmožno, perfektno, sprejemam takoj. Pon, s pričevali na A. Šauer, Maribor, Ulica 10. oktobra 4. 19763-1

Pisarniško moč

začetnico, iščem. Ponudbe v nemškem jeziku na Nemščina predpogoje na o. g. odd. Jutra. 19746-1

Modistko

samoostojno delavko in varno sprejme Klopčar, — Kongresni trg 7. 19747-1

Krojaška

pomočnika mlajšega, sprejemam. Lindič Alojzij, Devinska 7. 19729-1

Frizerko

dobro moč, sprejemam 5. septembra v stalno službo. Franc Langenwalter, frizer, Vihnika. 19757-1

Drogista

ki se razume tudi v fotografiki stroki, sprejme drogerija v Ljubljani. Ponudbe pod »Drogista na o. g. odd. Jutra. 19724-1

3-4 ključavničarje

specialiste pri izdelavi avtomatskih namiznih tehničnih sprejme za takojšen nastop »Titane d. d., Kamnik. 19720-1

Pekovski pomočnik

mlad, dober delavec, kateri bi raznašal tudi kruh, dobi takoj službo. Pekarna Egidij Novak, Grosuplje. 19741-1

Trgovskega

pomočnika vojaškega prostega, sprejemam v špecerijko trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod »špecerijka trgovina 900« na o. g. odd. Jutra. 19541-1

Ford zastopstvo

v Zagrebu išče prvotnega avtomobila in samostojnega avtoelektrikarja. — Pismene ponudbe na Ford zastopstvo, Zagreb, Martičeva ul. 13. 19687-1

Pridno perico

in natakarico sprejme s 1. septembrom hotel Je len v Kranju. 19567-1

Prodajalka

izveščana popolnoma v delikatesi, dobi takoj službo. Franc Ocivik, Povšetova ul. 38, Ljubljana. 19711-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 per; davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 12 Din.

Knjigovodja

korrespondent za slov., srbohrvatski in nemški jezik, stenograf in strojepisec z dolgoletno prakso v trgovski pisarni in tudi v odv. pisarnah, želi primernega mesta. Gre tudi na delo. Ponudbe prositi pod značko »Stariša izveščana moč« na o. g. odd. Jutra. 19743-2

Mesarski pomočnik

išče službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19764-2

Mlad fant

inteligenten, vajen strelbe bolnikov in masiranja, — išče službo v privatni hiši za strčaja in druge službe. Njine ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Mlade«. 19748-2

Pekovski pomočnik

mlad in marljiv, želi nametivne. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19739-2

MIZARJI!

V železnini FR. STUPICA v Ljubljani na Gosposvetski cesti št. 1 poleg »Gigovca« dobiš po nizkih cenah vse vrste okovja za stavbe in pohištvo in razno orodje. Poskusite! 19283-6

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kislo zelje, repo

sarimo, prvotno, vsako množično dobavlja Homan, razpošilja od 5 kg naprej Zechner Henrik, Libelče, Koroško. 301-34

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posed

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kupim hišo

trgovsko ali pripravno za trgovino mešanega blaga do 100.000. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod šifro »Na deželi 717«. 19717-20

Prehrana

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

boljše, išče mirna stranka, ena oseba. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod šifro »Upokojenke«. 19750-21a

Manufakturstika

izloženca aranžerka, z 12-letno prakso, pri večjem podjetju želi prenesti službo. Ponudbe pod »Agilna« na o. g. odd. Jutra. 19752-2

Zasluzek

Vsaka beseda 2 Din; davek 3 Din; za dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 20 Din.

2500 din

potrebujete, da zaslužite 1000 din mesečno. P. šite ANOS, Maribor, — Orožnova ul. 286-3

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopnika

agilnega in sposobnega, za Slovenijo, išče dobro vpeljana veletrgovska žita in moko. Ponudbe z navedbo referenc na o. g. odd. Jutra pod »žitna stroka«. 19757-5

Sadje

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Koroške brusnice

(Preiselbeer) dnevno sveže razpošilja od 5 kg naprej Zechner Henrik, Libelče, Koroško. 301-34

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Cvetlični med

domač, zdravilni, nudi nasvete J. Menart, Domžale. 262-33

Kislo zelje, repo

sarimo, prvotno, vsako množično dobavlja Homan, razpošilja od 5 kg naprej Zechner Henrik, Libelče, Koroško. 301-34

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posed

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kupim hišo

trgovsko ali pripravno za trgovino mešanega blaga do 100.000. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod šifro »Na deželi 717«. 19717-20

Prehrana

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

boljše, išče mirna stranka, ena oseba. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod šifro »Upokojenke«. 19750-21a

Orehova jedra

lepa, nudi J. Menart. Domžale. 19488-6

Nov pisalni stroj

znane Stower, skoro nov prodaj zelo ugodno. Ivan Globevnik, Skočjan, Dolensko. 19723-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kupim črpalko

za vodnjak. Ponudbe s ceno na o. g. odd. Jutra pod »Črpalke«. 19740-7

Paradižnika

svežega, popolnoma dozorelega kupi vsako množično Slamič, Ljubljana. 19315-27

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Cvetlični med

domač, zdravilni, nudi nasvete J. Menart, Domžale. 262-33

Kislo zelje, repo

sarimo, prvotno, vsako množično dobavlja Homan, razpošilja od 5 kg naprej Zechner Henrik, Libelče, Koroško. 301-34

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posed

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kupim hišo

trgovsko ali pripravno za trgovino mešanega blaga do 100.000. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod šifro »Na deželi 717«. 19717-20

Prehrana

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

boljše, išče mirna stranka, ena oseba. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod šifro »Upokojenke«. 19750-21a

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovsko zalogo

z lokalom in skladiščem prodaj radi zdravstvenih razlogov v podnjam na o. g. odd. Jutra pod »Trgovsko zalogo«. 19745-21a

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovino z

mešanim blagom v Ljubljani, z inventarjem ali brez, oddam ugodno v najem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19771-19

Trgovino z sadjem

in mlekarino, prodam na najboljši točki zaradi bolezni. Cena nizka. Pismene ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Zlata jama«. 19777-19

Manjši lokal

v centru, iščem. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod šifro »Lokale«. 19751-19

Lep velik

trgovski lokal na glavnem trgu v Radovljici, s stranskimi prostorji, pripravljen za trgovino z ujem, čevlji, za manufakturno, modno, konfekcijsko ali drugo trgovino, za delni zavod, tiskarno ali vsako manjšo industrijo. — odda takoj v najem 1. Furšager v Radovljici. Istotam dam v najem drug manjši lokal, primeren za vsako obrt ali pisarno. Event. prodam tudi hiše. 19722-19

Posed

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kupim hišo

trgovsko ali pripravno za trgovino mešanega blaga do 100.000. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod šifro »Na deželi 717«. 19717-20

Prehrana

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

boljše, išče mirna stranka, ena oseba. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod šifro »Upokojenke«. 19750-21a

Prehrana

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

boljše, išče mirna stranka, ena oseba. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod šifro »Upokojenke«. 19750-21a

Stanovanja